

Pääallystö- lehti

1/2023 MAALISKUU

**Ilmavoimien komentajaa
tapaamassa**

18 ➤

**Yliluutnanteille mainetta
ja kunniaa**

22 ➤

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

93. vuosikerta
ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLYSTÖLEHTI 2023

aineisto- ja ilmestymispäivät

Numero	Aineisto	Ilmestyy
2	17.5.	9.6.
3	20.9.	13.10.
4	22.11.	15.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Evp-sivuille tulevan aineiston osalta yhteys ennakkoon Markku Virtaseen. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 0299 500 798
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 0299 500 787
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi

Toni Rinta
toni.rinta@paallystoliitto.fi

Ilkka Siiri
ilkka.siiri@paallystoliitto.fi

Michael Kajander
michael.kajander@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päälystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

9	■	PÄÄTOIMITTAJALTA	17	■	JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
10	■	PÄÄLUOTTAMUSMIEHET	33	■	LIIKUNTA
12	■	RAJA	34	■	EVP

Itärajan esteaidan pilottihanke käynnistyi. s. 28

Kuva: Rajavartiolaitos

7	Ajankohtaista hallinnosta
21	Perehdyttäminen
24	100-vuotiaat yhdistykset juhlivat
32	Lyhyesti

Kansi: Ilmavoimat/Lapin lennosto/
Anne Torvinen

PÄÄLYSTÖLIITTO RY

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292.
Jäsensihteerit Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteerit Sanna Karell 040 301 9297.
Päáluottamusmiehet Marko Jalkanen 0299 500 798, Jaakko Levä 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 050 594 4613.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Turvallisuus vaatii tekijänsä ja tekijä ansaitsee palkkansa

On kulunut jo yli vuosi siitä, kun Venäjä ilman minkäänlaista oikeutusta aloitti häikäilemättömän hyökkäys-sotansa Ukrainaa vastaan. Suomi on kantanut kortensa kekoon muiden länsimaisten valtioiden tavoin antamalla huomattavat määrät materiaaliapua sekä tukemalla ukrainalaisten sotilaiden kouluttamista. Kansallisen riskiarvi-onkin mukaan Euroopan ja Suomen turvallisuustilanne on nyt vakavampi ja vaikeammin ennakoitavissa kuin kertaakaan kylmän sodan jälkeen. Venäjän sotilaallinen hyökkäys on epävakauttanut ulko- ja turvallisuuspoliittista toimintaympäristöä merkittävästi ja pitkäaikaisesti. Tässä ajassa korostuu valtioval-lan vastuunkantokyky. Vaikka säästöpainheet valtiontaloudessa ovatkin huomattavat, nyt ei ole paikka säästää turvallisuudesta, ei sisäisestä eikä ulkoisesta. Pahimmillaan tinkiminen väärästä paikasta voi aiheuttaa puolustuskyvyn laskun pitkäksiin aikaa. Nykyinen hallitus ja eduskunta ovat ymmärtäneet puolustuk-seen panostamisen niin taloudellisesti kuin puolustusliitonkin osalta, ja toivottavasti tämä saa jatkumonsa tulevallakin vaa-likaudella. Huhtikuun alussa me kansalaiset valitsemme uudet päättäjät Arkadianmäelle ajamaan isänmaan asiaa. Jäsen, nyt on paikka vaikuttaa, ketkä asioitamme ajavat. Puolustusvoimien kantahenkilökunta sai äänioikeuden, mutta ei vaalikelpoisuutta, valtiollisiin vaaleihin vuonna 1944, joten käytä äänioikeuttasi - vain siten voit vaikuttaa.

Epävakautta on ollut ilmassa työmarkkinoillakin. Aikanaan Elinkeinoelämän Keskusliitto (EK) irtisanoutui tulopoliittisista kokonaisratkaisuksista, joissa työmarkkinaneuvottelut käytiin kol-mikannassa työnantajien, palkansaajien ja valtiovallan kesken. Tilanne talven neuvottelurintamalla on ollut järjenvastainen. EK haluaa neuvotella toimialakohtaisesti ja paikallisesti, mutta silti sitä ei muille suvaita. Vaikuttaa siltä, että työnantajapuoli on yksipuolisesti päättänyt - yhdessä osapuolten kanssa sopimatta - että teknologia- ja vientiteollisuuden sopimusratkaisut ja pal-kankorotukset muodostavat Suomen mallin: betonikaton, jota muut sektorit eivät saa ylittää. Betonikaton alla saa kyllä toimia ja sopia. Työmarkkinajärjestelmä on siis rikki, siinä on valuvika. Työmarkkinarealismi tulisi ottaa huomioon ja ymmärtää, että eri aloilla ja sektoreilla resurssit ja tarpeet ovat erilaiset. Ei kaikkia ole tarpeen, eikä saisi, ajaa pakolla samaan muottiin. Eikö valtio muka itse tiedä, mitä voi virkamiehilleen ja työntekijöilleen mak-saa? Monet sopimusneuvottelut jäivät tänä talvena Etelärannan panttivangeiksi, valtio mukaan lukien. Suma seiso, eikä liennyt yllätys, että se lähti purkautumaan vasta vientiteollisuuden sopi-

Kuva: Juha Susi

muksen synnyttyä. Valtion virka- ja työehtosopimuksen syntymi-nen menikin aivan kalkkiviivoille. Sopimukseen kuitenkin päästiin neuvotellen ja sopien ilman sopimuksettomaan tilaan siirtymis-tä tai työtaistelutoimien aktivointia. Reaaliensioita turvaavaa tai edes ennätyslukemissa laukkaavan inflaation kompensoivaa palkankorotustasoa ei ollut odotettavissa tässä taloudellisesti haastavassa ajassa, emmekä olleet kuuta taivaalta pyytämäs-säkään. Syntynyt sopimus takaa työrauhan kahdeksi vuodeksi, ja sitä voidaan pitää tässä ajassa sisällöltään hyvänä. Neuvotte-lut eivät suinkaan osaltamme päättyneet tähän. Edessämme on vielä tänä vuonna neuvottelut 1.3.2024 lukien toteutettavasta virastoerästä molemmissa virastoissamme, Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa.

Suma seisoo nyt toisaalla. Turkki ja Unkari pihtaavat edelleen Suomen ja Ruotsin ratifointia Nato-jäseneksi. Samaan aikaan myös kansainvälisten esikuntien ja Naton palvelusuhteen eh-tojen neuvottelutkaan eivät tällä hetkellä edisty ja valmistelua tehdään nyt työnantajaleirissä. Kyseessä on tärkeä kokonai-suus. Positiivista neuvotteluissa on ollut, että kaikilla osapuolilla on yhteinen tahtotila tehdä palvelussuhteen ehdoista riittävän houkuttelevat ja toimivat, kunhan vain yhteinen sävel löytyy. Me Päälystöliitossa olemme valmiina jatkamaan neuvotteluja, kun aika niille on kypsä, ja uskon, että tämäkin suma saadaan pu-retuksi.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence
FINLAND

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence
FINLAND

Puolustusministeriön henkilöstöjohtajan Antti Korkalan mukaan yhteydenpito henkilöstöjärjestöihin toimii hyvin. Toiminta on ratkaisukeskeistä ja asioihin reagoidaan nopeasti. Ministeriön ja järjestöjen yhteisenä tavoitteena on saada palvelussuhteen ehdoista houkuttelevat.

Puolustusministeriön henkilöstöyksikön johtaja Antti Korkala:

Yhteinen intressi saada houkuttelevat ja riittävät palvelussuhteen ehdot kansainvälisiin tehtäviin

Teksti ja kuva: Juha Susi

Mitä nopeammin, sitä parempi, tiivistää puolustusministeriön henkilöstöyksikön johtaja **Antti Korkala** käynnissä olevien kansainvälisten esikuntien, mukaan lukien Nato, palvelussuhteneuvotteluiden tilanteesta. Ministeriössä nähdään tärkeänä, että palvelussuhteen ehdot ja säännöt ovat riittävän kilpailukykyiset ja houkuttelevat. Tavoitteena on saada tarvittava ja osaava henkilöstö kiinnostumaan ja hakeutumaan Suomelle avautuviin tehtäviin tulevaisuudessa.

- Näkemykseni mukaan meillä on tässä asiassa yhteinen intressi henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Omat heijasteensa neuvotteluille antavat lähestyvät eduskuntavaalit, työmarkkinatilanne neuvotteluineen ja luonnollisesti käytössä oleva rahoitus.

- Rahoituksen turvana on hallituksen esitykseen Natosta kirjatut rahoitukseen ja

henkilöstölisäyksiin liittyvät lausekkeet. Meidän ja Pääesikunnan yhteinen tavoite on saada neuvottelut valmiiksi ennen ratiointia.

Valmistelujen ollessa vielä kesken Korkala ei voi kertoa suunnitelmista turhien ennako-odotusten välttämiseksi.

- Valitettavasti en voi valottaa yksityiskohtia tarkemmin. Kyse on kuitenkin palvelussuhteen ehdoista ja erilaisten kustannusten korvauksista, joita ulkomaantehtävissä suoritetaan. Näihin saattaa tulla muutoksia valmistelutyön edetessä.

Euromäärien lisäksi neuvottelupöydissä on käyty keskusteluja hallinnon keventämisestä ulkomaantehtävien aikoina.

- Tässäkin suhteessa olemme järjestöjen kanssa samalla linjalla. Se on myös työnantajan tahtotila. Meillä on ollut pöydällä jo konkreettisia ehdotuksia, joita kevennykset voisivat koskea.

Ministeriössä on selkeä näkemys, keitä

kansainvälisiin esikuntatehtäviin tulisi lähettää. Henkilöstöryhmiin Korkala ei ota kantaa.

- Jos puhutaan Naton komentorakenteen tehtävistä, niin meidän näkemyksemme mukaan puhutaan palkatusta henkilöstöstä joissakin yksittäisissä tapauksissa myös evp-henkilöstöstä.

Ehtoja tullaan yhdenmukaistamaan

Järjestöjen suunnalta on kuultu kritiikkiä kansainvälisiin esikuntiin lähetettyjen ja kokennettujen henkilöiden palvelussuhteen ehtojen eroista. Näiden on tulkittu olevan henkilöstön eriarvoista kohtelua. Epäkohta on myös ministeriön tiedossa.

- Niissä on merkittäviä eroja, ja tätä tietoa myös järjestöt ovat tuoneet hyvin selkeästi esiin. Pyrimme selkiyttämään perusteita ja yhdenmukaistamaan ehtoja mahdollisuuksien mukaan samanlaisissa tehtävissä ja

samoissa toimipaikoissa työskentelevien kesken.

Korkalan mielestä historiallisina perusteina henkilöstösääntöjen erilaisuuteen on monenlaisia syitä, joihin on ollut ajan saatossa omat perusteensa.

- Tämä on sitä kehitystyötä, jota me teemme. Eroa pyritään kaventamaan mahdollisimman paljon. Tämä on meillä työn alla. Komennettujen ehtoja ei ministeriössä lähtökohtaisesti pidetä suinkaan huonoina, kun henkilö lähtee yksin. Kun mukaan lähtee perhe, on tilanne toinen.

- Perheellisten asema koetaan hankalaksi pitkien, yhdestä kolmeen vuotta kestävien ulkomaankomennusten aikana. Tilanteen korjaaminen on yksi meidän kehityshankkeiden kärkiaiheita.

Vuoropuhelua tulee käydä jatkossakin

Henkilöstöjohtajana Korkala kokee ministeriön ja järjestöjen välisen vuoropuhelun olevan tärkeää. Järjestöjen esittämiä näkemyksiä ulkomaan palvelusuhteenhoidosta ja eri tukimuodoista arvostetaan.

- Ne muodostavat selkeän tilannekuvan henkilöstön toiveista ja tarpeista. Keskustelut ovat hyvinkin ratkaisukeskeisiä, ja tätä keskusteluyhteyttä tulee käyttää jatkossakin valmisteluiden tukena.

Kaikki keskusteluissa esiin nousevat hyvätkään esitykset eivät suinkaan ole heti toteutettavissa sormea napsauttamalla.

- Varsin monesti ne ainakin ansaitsevat vähintään selvittämisen ja tarkastelun paikan.

Kaava-laki toimii edelleen

Tällä hetkellä suomalaisia toimii koulutus-tehtävissä ulkomailla niin sanotun Kaava-lain (kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen) nojalla. Heihin sovelletaan eräissä tapauksissa kotimaan palvelussuhteen ehtoja, aivan kuten heidän työskennellessään kotimaassa. Tähän saakka kentältä kertyneet kokemukset kertovat monista haasteista esimerkiksi työajan laskennassa. Järjestöjen muodostamaa tilannekuvaa on välitetty myös henkilöstöjohtajalle.

- Näkemyksemme mukaan Kaava-laki soveltuu edelleen kyseisen kaltaisiin nopeasti käynnistettäviin tehtäviin. Palvelussuhteen ehtojen osalta tilanne taas vaatii jatkotarkastelua. Todennäköisesti myös joitain kehittämis-toimenpiteitä tarvitaan.

Korkala yhtyy järjestöjen näkemykseen, ettei vuonna 2017 yhdessä järjestöjen kanssa hahmoteltu rakenne palvelussuhteen ehdoista ole tunnistanut kaikkia eteen tulleita tehtäviä ja tilanteita, joissa lakia voidaan hyödyntää.

- Tätä tulee tarkastella yhdessä järjestöjen kanssa - ehtojen kokonaisuutta ja niiden

soveltuvuutta uudentilaisiin tarpeisiin.

Korkalan näkemyksen mukaan Kaava-lakia tarvitaan. Silloin kun se otetaan käyttöön, vaatii tilanne nopeita toimenpiteitä. Eri asia on sitten, minkälaisia palvelussuhteen ehtoja kulloinkin tarvitaan.

- Meidän tulee miettiä laajemmin, minkälaisia tilanteita eteen voi tulla. Itse laki mahdollistaa operaation nopean käynnistämisen, ja sen jälkeen valitsemme ennakkoon laadituista eri palvelussuhteen ehdoista kulloinkin tilanteeseen sopivan mallin.

Kriisinhallintatehtäviin lähdetään jatkossakin

Keskusteluiden painopiste on viime aikoina ollut Nato-tehtäviin tarvittavassa henkilöstössä. Jatkossa kriisinhallintatehtävät tulevat kuitenkin edelleen säilymään henkilöstöä koskevissa päätöksissä.

- Valtiovallan linjaus on yleisellä tasolla tällä hetkellä se, että kriisinhallintatehtävät tulevat säilymään nykyisellä tasolla. Kyse on aina ulko- ja turvallisuuspoliittista päätöksistä, joiden mukaan me elämme. Ministeriö osallistuu valmisteluihin henkilöstöyksikkönä, jolloin me saamme herätteen, johon me mietimme, mitä se tarkoittaa henkilöstösuhteenhoidon osalta.

Kysymykseen riittääkö henkilöstöä niin Nato- kuin kriisinhallintatehtäviin ei Korkala ota suoraan kantaa.

- Lähtökohtahan on se, että tehtävät suunnitellaan resurssien mukaisesti. Kuten selonteossakin on todettu, henkilöstöä on tarpeen lisätä.

Mitä Nato-integraatio tulee vaatimaan, selviää hiukan myöhemmin.

- Tätä Pääesikunta selvittää. Eläkejärjestelmän muutokset tulee myös huomioida. Ne pidentävät työuria jonkin verran. Tarpeet lisähenkilöstölle on tunnistettu.

Korkala uskoo, että molempiin tehtäviin on jatkossakin lähtijöitä.

- Kriisinhallinta on kuitenkin yksi Puolustusvoimien lakisääteisistä tehtävistä, joten se tulee säilymään jatkossakin. Näen lisäksi, että nämä tehtävät tavallaan valmentavat myös muihin kansainvälisiin esikuntatehtäviin.

Ministeriö saa kriisinhallintatehtäviin osallistuvien raportit Puolustusvoimilta. Niissä ei ole ilmennyt mitään hälyttävää rekrytointien suhteen.

- Saamme ajoittain viestiä haasteista, jotka koskevat henkilöstön irrotettavuutta. Käsitykseni mukaan henkilöstösuunnittelu toimii kuitenkin hyvin. Hankaluuksia tuntuu aiheuttavan yksittäiset peruutukset.

Henkilöstöjohtajana Korkala toimii myös kriisinhallintahenkilöstön yhteistyöryhmän varapuheenjohtajana. Ryhmä kokoontuu joko valmistelevalle tai varsinaiselle ko-

koonpanossa puolen vuoden välein, jolloin tarkastellaan erityispalvelussuhteen ehtoja operaatiokohtaisesti. Ehdot perustuvat olosuhde- ja uhka-arvioihin.

- Näissä ei ole viime vuosina tapahtunut merkittäviä muutoksia. Pidän sitä hyvänä, että määritykset ovat osuneet kohdilleen ja ne ovat kestäneet aikaa.

Järjestöjen suunnalta on kiiteltä kriisinhallintatehtävien saamaa erillisrahoitusta palkkauksen kehittämiseksi.

- Palkkaohjelman viimeinen vaihe oli nyt vuoden vaihteessa. Onnistuimme olemaan oikean aikaan liikkeellä rahoituksen saamiseksi.

Ministeriössä ei ole vielä kerätty tietoja, onko lisäpanostus toiminut rekrytointivaltina.

- Seuraamme saamiamme vuosiraportteja, ja tarpeen vaatiessa selvitämme tätä erillisellä selvityksellä.

Tukitoimiin tulee panostaa

Moni kriisinhallintatehtäviin lähtöä aprikoi-va pohtii jossain vaiheessa, mitä jos minulle sattuisi jotain. Tällöin tarvittavien tukitoimien toimivuus on korvaamatonta.

Tällä hetkellä Suomen rauhanturvaajaliitto tarjoaa tukea yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa kriisinhallintatehtävissä palvelleille. Sen toiminnan rahoitus on ollut pitkälti valtionapurahan muodossa.

- Valtiovallan panostus tähän on rahoituksen turvaaminen ja lainsäädännön ajantasaisuudesta huolehtiminen. Olemme ministeriönä esittäneet vuosien ajan panostuksen nostamista ja rahoituksen turvaamista riittävälle tasolle.

Nykyinen rahoitusmalli koetaan haasteelliseksi.

- Meidän tulee hakea sellainen rahoitusmalli, joka mahdollistaa tukitoiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen.

Antti Korkala

- Puolustusministeriön henkilöstöjohtaja 1.5.2021 lukien
- Hallintotieteiden maisteri, 52-vuotias
- Sotilasmestari (res.)
- Työskennellyt aikaisemmin puolustusministeriön henkilöstöyksikön johtajana, neuvottelevana virkamiehenä ja sektoriesimiehenä sekä tarkastajana ja ylitarkastajana eri tehtävissä puolustusministeriössä ja Puolustusvoimissa.
- Avoliitossa, kolme lasta
- Harrastukset mökkeily ja veneily

Kevään alueelliset luottamusmiesten ja yhteistoimintaedustajien koulutuspäivät

Teksti ja kuva: Ilkka Siliri

Luottamusmiehet Mikko Raunio ja Mika Mäkipää keskustelivat tauolla luottamusmiesjärjestelmän tulevaisuudesta. Molempien mielestä luottamusmiehille nähdään vielä selkeästi tarvetta. Organisaation tarkastelu on osa järjestelmän ylläpitoa.

Päällystöliitto tarjosi luottamusmiehille ja yt-edustajille koulutustapahtuman, jossa heillä oli mahdollisuus päivittää omaa tietämystään edunvalvonnan tämänhetkisestä tilanteesta. Paikalla oli yli 50 edustajaa niin Puolustusvoimista kuin Rajavartiolaitoksesta. Koulutustilaisuuteen oli pyydetty useita eri luennoitsijoita, jolloin edustajat saivat mahdollisuuden kysyä mieltä askartuttavista asioista.

Tehtäväkuvaukset ovat laadukkaita

Pääsikunnan opistoupseereiden asianhoitaja, kapteeniluutnantti **Juha Savijoki** kehui yleisellä tasolla tehtäväkuvauksen laadukkuutta. Kuten aiemmassa Päälystöllehden numerossa asiaa jo sivuttiin, lukeehan niitä ennen keskushallintotasoa useampi henkilö, joten mahdolliset virheet on karsittu jo aiemmissa arviointiryhmissä pois.

- Iso työ on tänä vuonna tapahtuva tehtäväkuvauksen siirtäminen uuteen tehtäväkuvauksovelukseen. Puolustusvoimat siirtyy kolmessa vaiheessa järjestelmän käyttöön. Tämä aiheuttaa jokaiselle tehtävänhoitajalle hieman hallinnollisten tehtävien kasvamista, mutta tästäkin varmaan selvittää, kiteyttää Savijoki.

Opistoupseereita on edelleen palveluksessa noin 1100. Kapteenin/kapteeniluutnantin arvossa näistä palvelee 795 sotilasta, yliluutnantteina 303 sekä luutnantteina kahdeksan. Naisia palvelee yhdeksän. Vaativimmissa tehtäväluokissa (OTV 8 ja OTV 7) palvelee 75 %, mikä osoittaa varsin selkeästi, että opistoupseerit ovat hakeutuneet (tai määrätty) vaativimpiin tehtäviin. Keskushallintotasolla arvioitiin viime vuonna 434 tehtävää, mikä tekee kuukausittaiseksi arvioinniksi 36 tehtävää, joten kyllä arviointiryhmällä sielläkin riittää työsarkaa.

Eroennuste opistoupseereiden osalta perustuu arvioon, sillä tarkka eläköitymispäivä on määriteltävä vasta 2027 eläköityville. Tasaisella tahdilla meitä kuitenkin eroaa palveluksesta, ja nykyisillä eläköitymissäännoksilla viimeinen opistoupseeri siirtyy reserviin vuonna 2037 Väistämättä on selvää, että opistoupseereiden tehtäviä siirretään muille henkilöstöryhmille ja tällä hetkellä yli 50 %:ssa tehtävänhoitajana on jatkanut aliupseeri.

Palkkaneuvottelut kesken

Päällystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** kertoi edunvalvontakentän terveiset. Neuvottelut palkankorotuksista Valtion työmarkkinalaitoksen ja palkansaajien (noin 78 000 henkilöä) kesken jatkuivat vielä tuolloin, ja nykyinen työehtosopimus oli katkolla helmikuun lopulla, mikäli sopimusta ei siihen mennessä saavuteta. Valtionhallinnon turvallisuuteen panostaminen tämänhetkisessä tilanteessa ei ainakaan ole leikkauksen kohteena, vaan ennemminkin määrärahoja ollaan lisäämässä.

- Lähestyvät eduskuntavaalit sekä tulevan hallituksen kokoonpano antavat taas uudenlaisen vaikuttamismahdollisuuden edunvalvonassa, toteaa Lukkarinen.

Monessa mukana

Yliluutnantti **Mikko Raunio** ja kapteeni **Mika Mäkipää** kertoivat olleensa tyytyväisiä päivien antiin. Molempien mielestä Päälystöliitto on hoitanut edunvalvontatyötään ansiokkaasti ja mitään suuria kipukohtia ei heidän mielestään tällä hetkellä ole.

- Mielenkiintoista oli kuulla puheenjohtajan ajankohtaista-osiossa, kuinka monessa eri työryhmässä vaikuttamista tapahtuu, toteaa Mäkipää.

- Koin mielenkiintoisena ryhmätyöskentelyn, jossa meitä kierrätettiin rasteilla eri teemojen piirissä. Sain huomata, että monissa asioissa samanlaisten haasteiden kanssa toimitaan. Kaikkien huolena tuli selkeästi esille vaativimpien tehtävien säilyminen aina palveluksessa olevien opistoupseereiden loppuun saakka, kertoi Raunio.

Molempien edustajien mielestä koulutuspäivillä oli selkeästi tarvetta, ja ne olivat järjestelyiltään sekä anniltaan onnistuneet.

Ennen kaikki oli paremmin

Teksti: Kapteeni Esa-Jaakko Hellman, Päälystöliiton hallituksen jäsen (Lapin lennosto)

Näin voi todeta ainakin Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen lennonvarmistusvastuulisan (LVV-lisä) perusteista. Viime vuoden aikana työnantaja on tarkastellut tehtäväkuvauksia ja yksipuolisesti ilmoittanut, etteivät lisällisyyden edellytykset enää täyty tiettyjen tehtävien osalta. Kyseisissä tehtävissä on maksettu LVV-lisää vuosia, eikä itse tehtäväkuvauksessa ole tapahtunut muutoksia.

Juuret 1980-luvulla

Nykyisen Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen LVV-lisällisten tehtävien juuret ulottuvat 1980-luvulle. Jo tuolloin Ilmavoimissa ymmärrettiin, mikä merkitys Viestikoelaitoksen tuottamalla tiedolla on Ilmavoimien AKV/AKT-toiminnoille (alueellisen koskemattomuuden valvonta ja turvaaminen). Tiedustelulaitoksen ja sen edeltäjien LVV-lisällisyyden perusteet ovatkin olleet ongelmattomia aina vuoteen 2016, jolloin edellisen kerran osasta Tiedustelulaitoksen organisaation tehtävistä lisä poistettiin. Tuolloin työnantajan kanssa löytyi konsensus siitä, mitkä tehtävät kuuluvat LVV-lisän piiriin. Nyt tarkastelu on käynnissä uudelleen, ja vuoden 2022 aikana lisä on poistettu lähes 20 tehtävästä. Muutokset ovat tapahtuneet työnantajan lisällisyyden perusteissa, eikä niistä ole ollut kaksipuolista neuvottelu-yhteyttä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Yhdenvertaisuuden ja henkilöstön tasapuolisen kohtelun nimissä olisi kohtuullista, että henkilöstölle kerrotaisiin, millä perusteilla LVV-lisää henkilöstölle maksetaan tai jätetään maksamatta.

Perusteet lisälle hallituksen esityksessä

Puolustusvoimien lisäpalkkiot -liitteen mukaan LVV-lisää voidaan suorittaa muun muassa opistoupseerille, joka soveltuvan koulutuksen saatuaan tuottaa tehtävässä tietoa, jolla on vaikutus aluevalvontalaissa määritettyjen ilmavalvontatehtävien suorittamiseen tai joka toimii valvontajärjestelmien huolto- ja käyttötehtävissä. Nykyinen aluevalvontalaki ei kuitenkaan tunne termiä ilmavalvontatehtävä, mikä lienee yksi syy tehtävien tarkasteluun. Hallituksen esitys eduskunnalle aluevalvontalaiksi (HE 38/2000) määrittelee, että ilmavalvonnalla hankitaan alueellisen koskemattomuuden turvaamisessa ja ilmapuolustuksen johtamisessa tarvittavat tiedot Suomen alueella

Kuva: Jaakko Määttä

ja sen välittömässä läheisyydessä tapahtuvasta lentotoiminnasta. Samainen hallituksen esitys määrittelee, että "Ilmavalvontajärjestelmä koostuu tutkailmavalvontaa, aisti-ilmavalvontaa sekä passiivista elektronista valvontaa suorittavista joukoista ja niiden välineistä". Takertuminen yksittäisiin termeihin tuo oman haasteensa, koska eri aikakausien sopimus- ja lakitekstien päivitykset eivät heijastu toisiinsa.

Valoa tunnelin päässä?

Kulunut vuosi on ollut hektisin vuosikautiin, eikä vähiten AKV/AKT-tehtävissä. Tämän rauhanajan tärkeimmän tehtävämme ajankohtaisuus ja merkitys on noussut aivan uudelle tasolle nykyisessä turvallisuustilanteessa, ja henkilöstö on työskennellyt ja joutanut tehtäviensä hoitamiseksi enemmän kuin koskaan. Lisällisyyden yksipuolinen tulkintamuutos aiheuttaa sen, ettei avoimiin, vaativampiinkin tehtäviin uskalleta hakeutua, koska palkkauksen perusteet tarkastellaan tapauskohtaisesti, kun tehtäväkuvauksia syystä tai toisesta tarkastellaan. Myös organisaation ulkopuoliset, esimerkiksi Ilmavoimien lisälliset tehtävät, houkuttelevat entistä enemmän,

koska Ilmavoimissa maksuperusteista valitsee työnantajan kanssa edelleen konsensus.

Työnantajan edustajat ovat onneksi päätyneet hakemaan asiassa ratkaisua tutustumalla tarkemmin perusteisiin, joilla LVV-lisä Ilmavoimissa maksetaan. Vaihtoehtona voisi olla paluu lisän alkuperäistarkoitukseen, jolloin Viestikoelaitoksen tuottaman tiedon merkitys Ilmavoimille tunnustettiin yleisesti. Tilanne ei tuosta ajasta ole muuttunut, päinvastoin, toimintaympäristömme on huomattavan paljon moniulotteisempi ja käytettävät järjestelmät sekä käytettävissä oleva tieto tukevat enenevässä määrin toisiaan. Yksittäisen tiedon tai järjestelmän merkityksen erottaminen AKV/AKT-toimintaa tukevasta tai ei tukevasta toiminnasta on nykyisin erittäin vaikeaa.

Kapteeni Esa-Jaakko Hellman, 45 v

- Kotipaikka Rovaniemi
- Yksikön varapäälikkö
- 5. Pääjohtokeskus, Rovaniemi

Eläkeellesiirtymisiän nosto näyttää toteutuneen

Teksti: Juha Susi

Eläketurvakeskus (ETK) julkaisi tammikuussa tutkimuksen, jonka mukaan vuonna 2017 toteutetun eläkeikien noston myötä vanhuuseläkkeelle siirtyminen on myöhentynyt huomattavasti. Uuden tutkimuksen mukaan eläkeuudistuksella tavoiteltu eläkeellesiirtymisiän nousu näyttää onnistuneen.

Vielä palveluksessa olevien kannattaa muistaa samaiseen eläkeuudistukseen kirjattu elinajannousun kytkeminen tuleviin eläkeikiin. Tuolloin eläkkeelläoloajan ja työuran suhdetta tullaan vertaamaan vuoden 2025 tasoon, ja ensimmäisen kerran asiaa tarkastellaan vuonna 2027. Ensimmäinen, enintään kahden kuukauden korotus 2017 uudistukseen on mahdollista vuonna 2030. Tätä eläkeiän noston tarvetta arvioidaan viiden vuoden välein.

ETK raportoi tammikuussa myös eläkeläisten käytettävissä olevasta rahatulosta. Vuonna 2020 se oli keskimäärin 27 000

euroa vuodessa, mikä tarkoittaa 2 250 euron kuukausieläkettä. Samaisen tutkimuksen mukaan pienituloisten eläkeläisten määrä ei ole noussut suhteessa muuhun väestöön.

Miksi eläkeikä voi nousta, jos elinajanodote putoaa?

Vuodenvaihteen alla uutisoitiin eri medioissa tiedosta, jonka mukaan tämän vuosikymmenen alkupuolelle osunut kuolleisuuspiikki heijastuu myös tulevaisuuden eläkeikiin. Kun aikanaan elinajanodote palautuu normaaliksi, nostaa se eläkeikiä tulevaisuudessa. Tämä perustuu siihen, että vertailuvuodet ovat olleet huonoja ja elinajanodote näyttää kasvavan erityisen nopeasti.

Laskuri päivittyi ja uudistui

Jäsensivuilta löytyvä eläkelaskuri on päivitetty tammikuun aikana uusimpien ETK:n

suhdanne-ennusteiden mukaisesti. Näitä ennusteita tarvitaan, mikäli eläketapahtumasi on 30.11.2023 jälkeen.

Laskurin näyttämää arviota voit verrata edellä mainittuun keskimääräiseen eläkkeeseen sekä miten se suhtautuu muihin eläkkeensaajiin.

Uutena toiminnallisuutena laskuriin on lisätty arvio siitä, miten eläkkeesi tulee kehittymään käytössä olevien suhdannetietojen mukaan. Tällä hetkellä arviot näytetään vuoteen 2027 asti.

VTML ja sopimisen sula mahdottomuus

Teksti: Juha Susi

Kuva: Kotiarkisto

Saatiinhan se vihdoinkin ja viimein maaliin, sopimus meinaan. Neuvotteluiden käyminen sai outoja piirteitä talven aikana, kun valtiotyöntantajaa edustava Valtion työmarkkinalaitos (VTML) päätyi erikoiseen ratkaisuun vetäytyessään neuvottelutoiminnasta kalkkiviivoilla. Kun kyseessä oli alun perin neuvottelut voimassa olleen sopimuskauden pelkistä palkankorotusosista, jouduttiin nyt neuvotteluiden keskeytymisen jälkeen palaamaan lähtöruutuihin. Tällöin neuvottelupöytiin nostettiin esiin myös tekstikysymykset, mikä tarkoitti aina pidemmän kaavan mukaan käytäviä neuvotteluita. Samoin sopimuskauden kesto aukesi.

Eri medioissa VTML:n taholta oli annettu ymmärtää, ettei valtiolla ollut haluja palkaneuvotteluiden päänavajaksi. Varmasti kaikki muistamme laduntamisen haasteet Saimaa-hiihdon ajoilta, mutta jonkunhan sekin on tehtävä. Joku on aina ensimmäinen ja avaamassa latua. Tällä kertaa valtio ei halunnut laittaa suksia jalkaan ja olla avaamassa latua.

Neuvotteluiden takutessa järjestöt sanoivat sopimuksen irti helmikuun lopussa. Tilanne näytti huolestuttavalta: ilman sopimusta olisi noin 78 000 valtion työntekijää. Näiden lisäksi kirkollinen ala on yleensä seurannut valtion ratkaisua, joten nimiä papereihin odotti käytännössä paljon isompi joukko. Nimet paperissa olisivat taanneet työrauhan ja olleet selkeä osoitus työnantajalta oman henkilöstönsä työpanoksen arvostuksesta.

JUKOn valtiosektorin neuvottelupäällikkö **Markku Kojo** tulkitsi talvella työanta-

jatohon perustelua hektisestä työmarkkinatilanteesta osuvasti: valtio odottaa teollisuusalan ratkaisevan oman palkkakierroksensa.

Tilanne ratkaisuihin tuntui perin erikoiselta. Tämä näyttäytyi meille pöydän ulkopuolisille tilanteelta, jossa yksityisen alan ratkaisut heijastuvat julkiseen puoleen. Lehtien palstoilla kerrottiin teollisuusalan kuulleen valtion neuvotteluista ja niissä esiintyneistä korotusprosentteista ja hämmästelleen niitä. Tämän jälkeen työnantaja löikin liinat kiinni ja neuvottelut katkesivat. Sehän ei nyt missään nimessä käy, että toinen ala saisi paremmat korotukset kuin me -ajattelu elää vielä hyvin vahvasti.

Lipsuuko, onko pitoa?

Neuvotteluiden keskeytymistä koskevissa lausunnoissaan VTML toi esiin aivan aiheesta myös huolensa kilpailukyvystä osaajien saamiseksi.

- Valtiotyönantaja jakaa myös järjestöjen huolen valtion kilpailukyvystä työnantajana. Huoli on aiheellinen ja koskee kaikkia aloja, myös valtiota.

Termi pitovoima on noussut viime aikoina yhä useammin käytetyksi, kun puhutaan niistä tekijöistä, jotka pitävät työntekijöitä kiinni yrityksessä, tässä tapauksessa siis valtiolla.

Yle uutiset oli haastatellut milleniaalia, jonka vastaukset työelämästä kuvastavat hyvin eri ajatusmaailmaa, johon me olemme tottuneet: "Mikään työpaikka ei ole niin pyhä, ettei sieltä voisi lähteä." Jos työ ei nappaa, vaihdetaan työpaikkaa, sillä selvä. Tähän soppaan kun yhdistää viime vuot-

ta koskevat uutiset historiallisen alhaisesta syntyvyydestä, tilanne ei ainakaan helpotu tulevaisuudessa. Jatkossa ei valtion virka-ansiomerkkejä tultane jakamaan samoissa määrin.

Puolustusvoimien henkilöstöstrategia (HESTRA) julkaistaneen keväällä. Mielenkiinnolla odotan, millaisia kirjauksia asiakirjaan on kirjattu pitovoimaa kasvattavina tekijöinä. Toivottavasti kyseiset kirjat edustavat sitä ajatusmaailmaa, joita se tulee koskemaan, ei meitä vanhan kaartin sotureita.

Työaikalain päivitys näyttää olevan läpihuutojuttu

Akava järjesti tammikuussa vaalipaneelin, johon osallistui eri puolueiden puheenjohtajia tai varapuheenjohtajia. Yhtenä keskustelun aiheena oli sotilaita koskevan työaikalain päivitys tähän päivään. Samoin Puolustusvoimien henkilöstön määrän kasvattaminen oli tapetilla.

Paneelia seuranneena näytti keskustelijat olevan varsin hövelillä päällä. Järjestöjen viesti sotilaiden jaksamisesta ja palautumisesta oli otettu kuuleviin korviinsa, sillä yhteinen hyväksyntä työaikalain päivitykselle ensi vaalikaudella vaikuttaa olevan aloittamista vaille valmis. Samoin uusien työkavereiden nimiä joutuu moni opettelemaan. Puhuttiin sadoista uusista henkilöistä.

Tämähän olikin helppo juttu, käydään vain vaalit läpi ja homma hoituu. Miten tämä tuntuu niin tutulta?

Valtiolle uusi virkaehtosopimus kaudelle 2023–2025

Tekstit: Marko Jalkanen

Valtion virkamiehille neuvoteltiin uusi virkaehtosopimus. Edellinen, vuosille 2022–2024 neuvoteltu virka- ja työehtosopimus, irtisannottiin tammikuussa ja se päättyi 28. helmikuuta. Uusi sopimuskausi on 1.3.2023 lukien 24 kuukautta ollen voimassa vuoden 2025 helmikuun loppuun saakka. Palkkoja korotetaan 1.5.23 lukien 3,50 % suuruisella yleiskorotuksella ja 1.3.24 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,00–2,00 %. Näistä jälkimmäisen yleiskorotuksen suuruudesta neuvotellaan vielä virastokohtaisesti, koska yleiskorotusten lisäksi virastoissa on neuvoteltavissa 1.3.24 lukien 0,50 % paikallinen virastoerä, mutta tämän yleiskorotuksen ja virastoerän välistä suhdetta voidaan neuvotteluissa muuttaa siten, että virastoerä on suuruudeltaan enintään 1,50 %.

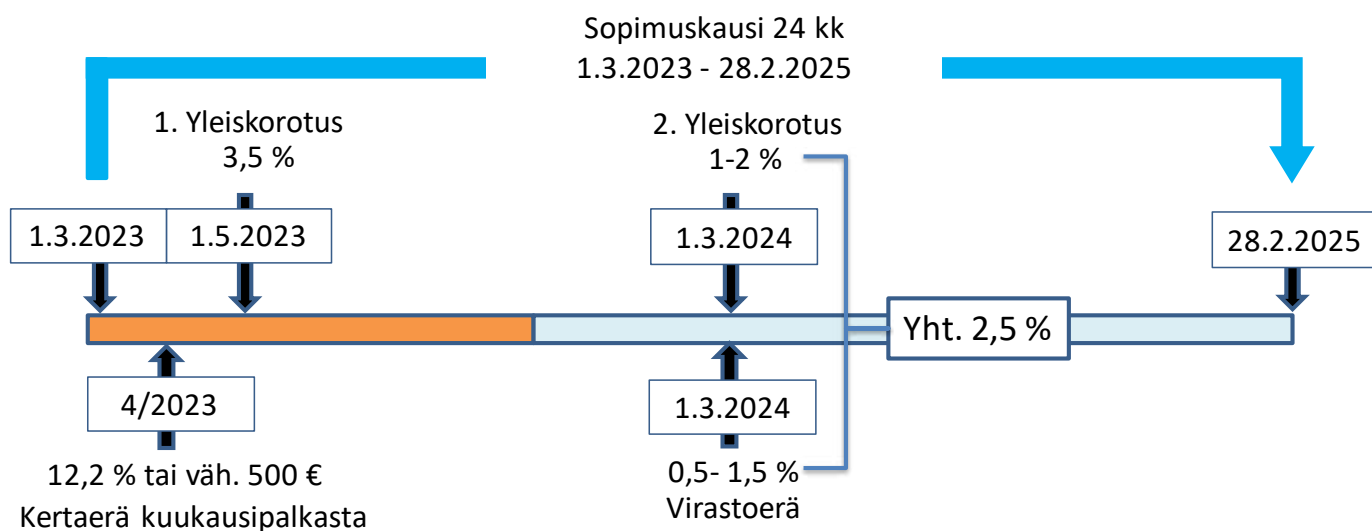
Yleiskorotukset kohdistuvat tehtäväkohtaisiin palkkoihin, joiden taulukoita sekä henkilökohtaisia palkanosia, kokemusosia ja muita suhteessa taulukkopalkkaukseen määräytyviä palkanosia tarkistetaan yleis-

korotusta vastaavasti. Mikäli järjestöjen ja työnantajan kanssa virastoerien kohdentamisesta ei neuvotteluissa päästä sopuun, jaetaan virastoerät prosentuaalisina yleiskorotuksina palkkataulukoihin.

Näiden korotusten lisäksi virkamiehelle maksetaan huhtikuun 2023 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä, joka on suuruudeltaan 12,20 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta, kuitenkin vähintään 500 euroa. Kertaerän taittopiste on 4 100 euroa, jonka yläpuolella prosenttiperuste antaa euromääräistä kertaerää enemmän. Kertaerän maksamisen edellytyksenä on, että virkamiehen palvelussuhde on voimassa helmikuussa 2023. Kertaerää ei makseta, jos virkamies on 1. - 28.2.2023 välisen ajan harkinnanvaraisella palkattomalla virkavapaalla tai palkattomasti työstä vapautettuna. Mikäli virkamies on työskennellyt 1. - 28.2.2023 välisenä aikana osa-aikaisesti, kertaerä osittuu samassa suhteessa. Mikäli virkamiehen palvelussuhde on ollut voimassa osan helmikuuta 2023,

kertaerä maksetaan palvelussuhteen keskoajan mukaan kalenteripäivien suhteessa. Samoin menetellään, jos virkamies on ollut osan helmikuuta harkinnanvaraisella palkattomalla virkavapaalla tai palkattomasti työstä vapautettuna.

Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle on annettu mahdollisuus neuvotella itse yleiskorotuksen kohdentamisesta niihin euromääräisiin palkanlisiin ja lisäpalkkioihin, joita ennestään on voimassa olevien virkaehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella korotettu yleiskorotuksin. Virastoissa voidaan tarkentavalla virkaehtosopimuksella sopia erikseen siitä, että palkanlisät ja lisäpalkkiot jätetään nyt tarkistamatta. Vaihtoehtona on tarkistaa niitä prosenttimäärältään alemmilla yleiskorotuksilla ja sopia muista sopimusmuutoksista kustannusvaikutukseltaan ja ajankohdiltaan toteuttamattomia yleiskorotuksia tai niiden osuuksia vastaavasti.

Uuteen sopimukseen useita tekstiparannuksia

Uusi virkaehtosopimus sisältää myös monia merkittäviä teksti-muutoksia, joilla kehitettiin muun muassa työaikamääräyksiä sekä parannettiin työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Lisä- ja ylityökorvausten määräytymistä keskeytyneessä työjaksossa täsmennettiin mm. siten, että yllättävän keskeytyksen tapahtuessa työjakson viimeisenä työpäivänä ja työvuoroluetteloon tälle päivälle merkityn työvuoron jatkuessa keskeytysettä seuraavan jakson ensimmäiselle kalenteripäivälle, otetaan huomioon lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa tällöin koko työvuoron aika sen suunniteltuun päättymiseen saakka. Perhevapaan palkallisuuteen tehtiin täsmennyksiä. Ei-synnyttäneen vanhemman palkallisia päiviä korotettiin 18 päivästä 32 päivään. Tilapäisen hoitovapaan ikäraja nousee 10 vuodesta 12 vuoteen.

Valtion vuosilomasopimukseen tehtiin täsmennys, joka koskee viraston yksipuolista

päätöstä siirtää ja keskeyttää virkamiehen vuosiloma, mikäli se on julkisen vallan käyttöön liittyvistä painavista syistä tarpeen taikka välttämätöntä julkisyhteisön laissa säädettyjen terveyden tai turvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Tähän saakka vuosiloman siirtämisestä on tullut ilmoittaa viimeistään kaksi viikkoa ennen loman alkamista, mutta loman keskeyttäminen on voitu määrätä toimeenpantavaksi saman tien, kun siihen on ollut ed. mainittu riittävän painavat syyt. Toisin sanoen, kun on ollut kyse vuosiloman keskeyttämisestä, ilmoittamisessa ei ole tarvinnut noudattaa tätä kahden viikon aikaikkunaa. Nyt uudessa sopimuksessa yksipuolista vuosiloman keskeyttämistä tai siirtämistä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta täsmennettiin siten, että molemmissa tapauksissa, sekä keskeyttämisessä että siirtämisessä, on ilmoitettava viimeistään kolme päivää ennen vuosiloman keskeyttämistä tai loman alkamista. Virasto on velvollinen suorittamaan virkamiehelle korvausta, mi-

käli vahvistetun vuosiloman siirtämisestä tai keskeyttämisestä aiheutuu virkamiehelle vahinkoa esimerkiksi matkalippujen tai vuokratun loma-asunnon vuokrauksen peruuttamisesta.

Valtion matkakustannusten korvaamisesta tehtyä virka- ja työehtosopimuksen matkapäiväkorvausta laajennettiin siten, että mikäli virkamies on määrätty matkustamaan ulkomaille arkipäivänä tai työvuoroluettelon mukaisena työpäivänä siten, että yksinomaan matkustamiseen käytetystä ajasta vähintään kolme tuntia sijoittuu kyseisen vuorokauden säännöllisen työajan ulkopuolelle, maksetaan hänelle 55 euron suuruinen matkapäiväkorvaus. Aiemmin matkapäiväkorvausta voitiin maksaa ainoastaan vapaapäiviltä, kun näinä päivinä yksinomaan matkustamiseen käytetty aika oli vähintään viisi tuntia.

Esille nostettavaa tästä laajasta sopimusratkaisusta on myös se, että hälytysraha korottuu 50 eurosta 70 euroon.

Vain harva käyttänyt mahdollisuuttaan vaihtaa vuosilomiaan rahaksi

Viime vuonna valtion keskustason sopimukseen sisällytettiin mahdollisuus sopia viraston ja virkamiehen kesken vuosilomien vaihtamisesta rahaksi. Sopia voitiin enintään viiden (5) vuosilomapäivän vaihtamisesta 25 vuosilomapäivää ylittävstä vuosilomakertymästä kultakin lomanmääräytymisvuodelta erikseen. Vaihtaminen oli mahdollista 1.4.2021 alkaneen lomanmääräytymisvuoden aikana ansaituista vuosilomista alkaen. Sopimus vaihtamisesta tuli tehdä kirjallisesti. Korvaus maksettiin virkamiehelle viimeistään sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kalenterikuukauden tavanomaisena palkanmaksupäivänä.

Vuonna 2022 koko valtiohallinnossa tätä vaihtomahdollisuutta käytettiin hyvin harvakseltaan ja vain noin joka sadas, eli noin 800 henkilöä, myi vuosilomiaan työn-

antajalle. Puolustusvoimissa näitä vaihtajia oli 224 henkilöä, eli alle kaksi prosenttia koko henkilöstöstä, ja vaihdettavia päiviä kertyi yhteensä noin 1 100. Näistä Puolustusvoimissa maksettiin vaihtajille yhteensä noin 254 000 euroa.

Näin vähäinen vaihtomäärä kertoo jotain siitä, että vuosilomia ja vapaa-aikaa arvostetaan, eikä kaikki ole niin sanotusti kauan. Toisaalta tämä on oiva mahdollisuus tilanteisiin, jos on jouduttu siirtämään sairauspoissalon vuoksi pitämättömiä vuosilomia myöhemmin pidettäväksi ja uuden loma-ajankohdan sijoittamisessa on haasteita. Lisäksi jotkut sotilaseläkkeelle lähiaikoina siirtyvät ovat käyttäneet tätä vaihtomahdollisuutta kokonaisansioden kartuttamiseen, koska kohta lomaa ja vapaa-aikaa on yllin kyllin.

Vuosiloman rahaksi vaihtamisen mahdollisuus sisältyy myös nyt uusimpaan juuri sovittuun valtion virka- ja työehtosopimukseen. Päälystöliiton jäsensivuilla on laskuri, jolla helpotetaan vuosilomapäivien vaihtamista harkitsevaa laskemaan omien vuosilomapäivien hinta vaihdettaville lomapäiville.

Kehittämisyhmässä valmistaudutaan mahdollisiin virastoeräneuvotteluihin

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen kehittämissyhmässä on ryhdytty valmistautumaan mahdollisia tulevia virastoeräneuvotteluja varten. Keskustason sopimusratkaisu sisältää erillisen virastoerän, mutta sopijaosapuolilla on mahdollisuus neuvotella virastoerän suuruus välille 0,00 %– 1,50 %. Tuleeko Rajavartiolaitoksessa virastoerä neuvoteltavaksi, ja jos tulee, minkä suuruinen se on, selviää myöhemmin. Kehittämissyhmän asialistalla oli helmikuun kokouksessa

mm. Vartiolentolaivueen työaikamallin tarkastelu sekä vapaamuotoisen varallaolon kirjauksien muutosehdotukset.

Vartiolentolaivueen esitetty työaikamalli vaikuttaa haastavalta

Vartiolentolaivue on jo viime vuoden puolella hahmotellut mahdollista uutta työaikamallia. Kyseisessä mallissa työajan sijoittelu olisi tehtävissä huomattavasti pidemmälle suunnittelujaksolle kuin nyky-

sessä 2 x 3-viikkoissuunnittelussa. Tällöin työajan käyttö työnantajan näkökulmasta olisi suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää. Esitetyssä mallissa on todella paljon erilaisia haasteita ja kysymyksiä, joita on tarkoitus käsitellä seuraavassa kehittämissyhmässä 13.4. Ennen tätä henkilöstöjärjestöjen on käsiteltävä asiaa sisäisesti ja toimitettava näkemyksensä työnantajalle kirjallisesti. Mahdollisen uuden mallin osalta keskustelua tulevat aiheuttamaan ainakin taulukkovajausten, lisätöiden ja ylitöiden

Rajavartiolaitoksen toimintaympäristö on monipuolinen ja asettaa omat haasteensa myös neuvottelutoiminnalle. Seuraavat virastoeräneuvottelut käynnistynevät loppuvuoden aikana. Kuvassa Rajavartiolaitoksen käyttämä ensivasteauto.

käyttäytyminen sekä työvuorosuunnitelmiin sitovuus. Työvuoroluettelon sitovuus tai oikeastaan sen sitomattomuus on nähty jo tällä hetkellä yhdeksi ongelmaksi, jolla on väistämättä vaikutuksia virkamiesten työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen. Jos mallista tulee hyvin monimutkainen, oman haasteensa aiheuttaa Kieku-järjestelmä ja muutosten toteuttaminen siihen siten, että työajan ja työaikakorvausten laskeminen toimii kaikissa tapauksissa määrittelyjen mukaisesti. Mikäli yhteisesti todetaan,

että asiassa on etenemismahdollisuuksia, mallin ulottaminen Rajavartiolaitoksen työaikasopimukseen edellyttää sopimista virkaehtosopimusneuvottelujen kautta joko virastoeräneuvottelujen yhteydessä tai erillisenä kokonaisuutena.

Vapaamuotoisen varallaolon sisältö keskustelussa

Helmikuun kokouksessa työnantaja nosti esille, ehkä hieman yllättäen, työaikasopimuksen 6.1. kohdan (Vapaamuotoinen varallaolo) muutosehdotuksen. Esityksen sisältö on käytännössä se, että vapaamuotoisen varallaoloon kirjattaisiin toimintamallit sellaisten varallaolojen osalta, joissa työtehtävät olisivat tarpeen konkretisoidessa mahdollista suorittaa kokonaan etänä kotoa tai muusta paikasta käsin. Tässä tapauksessa ei siis edellytettäisi saapumista virkapaikalle tai erikseen määrätyle työsuoittamispaikalle siinä vaiheessa, kun käsky virkatehtävien suorittamiseksi on annettu. Asia vaikuttaa sinänsä varsin kannatettavalta lisäykseltä ja selkeyttäisi nykyistä vapaamuotoista varallaoloa koskevaa soveltamista. Mahdollinen ongelma voi syntyä siinä vaiheessa, jos aikanaan neuvottelupöydässä korvausprosenttien osalta alkaa halpuuttaminen työnantajan toimesta. Tämä asia on vähän eri muodossa ollut aikaisemmin neuvottelupöydässä, ja silloin korvausprosentti oli työnantajan tekemässä tarjouksessa huomattavan paljon alempi kuin nykyisessä työaikasopimuksessa määritelty 25 % yksinkertaisesti tuntipalkasta varallaolotuntia kohden. Joka tapauksessa tämä kohta tulee hyvin suurella todennäköisyydellä virastoeräneuvotteluissa tai erillisenä kokonaisuutena neuvoteltavaksi.

Vaativuusarviointikäsi kirjan tekninen muutos

Työnantaja on julkaissut 15.2. lähteen RVL231843 (Vaativuusarviointikäsi kirjan tekninen päivitys 1.3.2023 lukien). Lähteen liitteenä on teknisesti päivitetty Rajavartiolaitoksen palkkausjärjestelmän vaativuusarviointikäsi kirja (RVL PJTARKVES APTK 22.4.2005 (VM 3.5.2005), Liite 1). Kyseisen käsi kirjan päivitys on tehty yhteistyössä työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen kesken. Käsi kirjassa on nyt huomioitu edellisen teknisen päivityksen (1.1.2016) jälkeen tehdyt tehtävänimikkeiden muutokset sekä tietyt terminologiset muutokset. On huomioitava, että millään nyt tehdylä muutoksella ei ole vaikutusta tehtävien vaativuuksiin. Mikäli jonkun tehtävän osalta halutaan tehdä käsi kirjaan kustannuksia aiheuttavia muutoksia, ne tehdään edelleen

työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen välillä käytävissä virkaehtosopimusneuvotteluissa.

Käsi kirjasta on poistettu yhteensä 23 tehtävänimikettä, jotka eivät ole enää käytössä Rajavartiolaitoksessa. Työnantaja päättää käytössä olevista tehtävänimikkeistä ja niitä ylläpidetään pysyväisasiakirjan RVLPAK B.1 liitteessä 1. Viimeisin päivitys tehtävänimikelistaukseen on allekirjoitettu 15.2. ja se astuu voimaan 1.3. lukien. Viime vuoden puolella jonkin verran keskustelua aiheuttanut emäntä-tehtävänimike on korvattu päivityksessä liitteessä tehtävänimikkeellä kokki, joka kuvaa parhaiten kyseisen tehtävän tosiasiallista sisältöä.

Yleisesti käsi kirjan soveltamisesta voidaan todeta, että siinä olevat tehtävänimikkeet eri faktoreiden kohdalla ovat tarkoitettu arviointia ohjaavaksi. Jos on olemassa perustelut sille, että jossakin tehtävässä joku faktori poikkeaa (alaspäin tai ylöspäin) niin sanotusti paalutehtävästä, se on edelleen mahdollista kuten tähänkin saakka. Tehtävän sisältö on tässä tarkastelussa keskeisessä roolissa. Tehtävän kuvauksen muutostarvetta tarkastellaan vuosittain käytävien tavoite- ja kehityskeskustelujen yhteydessä. Lisäksi tehtävän vaativuus tarkistetaan, kun sen sisältö muuttuu olennaisesti.

Varallaoloa koskeva erimielisyys Rajavartiolaitoksessa

Päällystöliitto/JUKO on käynnistänyt vuonna 2021 Vartiolentolaiueessa syntyneestä virkamatkan varallaoloa koskevasta erimielisyydestä valtion virkaehtosopimusasioiden 5 §:n mukaisen erimielisyysmenettelyn. Erimielinen paikallisneuvottelupöytäkirja on allekirjoitettu 1.2.2022.

Kyseinen erimielisyys on viety työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Pääkäsitellyn ajankohdaksi oli aikaisemmin varmistunut 24.1. Valitettavasti tämä ajankohta ei toteutunut, ja pääkäsitely jouduttiin siirtämään uuteen ajankohtaan. Uusi ajankohta pääkäsitelleylle on 27.3. Päättös asiaan saataneen kevään aikana.

2. pääluottamusmiehen ajankohtaisasiat edunvalvontarintamalta

Tekstit ja kuva: Jaakko Levä

Vuodenvaihteen jälkeen olen nyt ehtinyt työskennellä luottamusmiestehtävänä taustalla jo viisi vuotta olleessa tehtävässä vasta noin kaksi kuukautta. Tuo aika on tuonut itselleni paljon uusia asioita, jotka ovat menneen viiden vuoden aikana ehtineet muuttua tai kehittyä parempaan suuntaan. Uuden tehtäväni hoitamisen alussa olo oli kuin noviisilla, ja asioiden palauttamiseen selkäytimestä on mennyt jonkin verran aikaa. Luottamusmiesrintamallakin on tapahtunut muutoksia. Olemme aloittaneet systemaattisen suunnittelun luottamusmiesorganisaatiomme sopeuttamiseksi tulevaisuuteen. Tarkoituksemme onkin saada edunvalvonnastamme kaikki mahdollinen hyöty jäsenistöllemme irti tekemällä organisaationmuutosta jäsenlähtöisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että kaiken keskiössä on jäsenen edunvalvontatarve suhteutettuna edunvalvojien määrään. Tähän asiaan palaan vielä myöhemmin vuoden aikana, kun saamme tehtyä suunnitelmat valmiiksi ja pääsemme niiden jalkauttamisen alkuun. Aivan kuten edellisessä lehdessä kirjoitinkin, on ainakin omasta mielestäni muutos tehtävissäni tässä tilanteessa ollut pelkästään positiivinen.

Valtion henkilöstön työtapaturmasuoja laajenee etätyössä

Pääesikunnan koulutusosasto on päivittämässä ohjetta HQ1103 palkatun henkilökunnan työtapaturmiin ja ammattitauteihin liittyvistä menettelyistä. Ohjeen päivittämiseen on johtanut hallituksen tekemä lakiesitys joulukuussa 2022 laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta, ja se astui voimaan 1.3. lukien. Työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaisesti tapaturmalta tarkoitetaan tapahtumaa, joka on ulkoisesta tekijästä johtuva sekä äkillinen että odottamaton ja joka aiheuttaa työntekijälle vamman tai sairauden. Työtapaturmalla puolestaan tarkoitetaan tapaturmaa, joka on sattunut työnteossa työntekopaikal-

la, työntekopaikalla muutoin kuin työnteon yhteydessä tai työntekopaikan alueen ulkopuolella siten kuin lain 21–25 §:ssä säädetään. Laissa valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta (1012/2022) sen 5 §:ssä määritellään valtion henkilöstön etätyöpaikka ja valtion henkilöstön etätyötapaturma etätyöpaikan alueella ja 6 §:ssä taas määritellään tarkemmin valtion henkilöstön etätyötapaturma etätyöpaikan alueen ulkopuolella. Pääesikunnan päivitettyssä ohjeessa HQ1103 taas tarkennetaan niitä mekanismeja, millä tuota korvausta etätyötapaturmassa haetaan ja miten. Pääesikunnan koulutusosaston ohje

on vasta henkilöstöjärjestöillä lausunnolla, ja sen allekirjoittaminen tapahtunee tämän vuoden maaliskuuhun aikana. Käsittelemme annetut henkilöstöjärjestöjen lausunnot ja niiden vaikutukset tuohon ohjeeseen TPT-keskustoimikunnan kokouksessa Pääesikunnassa 27.3. Katsotaan, miten tuo ohje päivittyy ja tarvittaessa avaan tarkemmin sitä vielä seuraavassa Päälystölehdessä 2/2023.

Kuva: Ilkka Siiri

Pääluottamusmiehen huomioita alueellisista LMYT-päivistä

Aloitimme vuoden 2023 koulutukset taas pitkästä aikaa kasvokain. Tuohon helmikuun tilaisuuteen olimme varanneet paikkoja 70 edunvalvojallemme. Saimme osallistujia todella hyvin, sillä kaiken kaikkiaan tilaisuuteen osallistui 51 edunvalvojaa. Tämä osallistujien määrä on juuri sellainen kuin ennustinkin, ja tämän takia meillä onkin tänä vuonna vain kahdet isot päivät. Tarkoituksena on, että näihin osallistuu sekä Puolustusvoimien että Rajavartiolaitoksen edunvalvojamme yhdessä. Tilaisuudessa saimme ajankohtaiset ja laadukkaat esitykset molempien virastojen edustajien kertomina.

Ensimmäisenä päivänä heti lounaan jälkeen saimme kuulla Puolustusvoimien puolelta komentopäällikön lippueamiraali **Tuomas Tiilikaisen** näkemyksiä uudesta henkilöstöstrategiasta ja siitä, miten tulevaisuudessa Suomen liittyminen täysivaltaiseksi Nato-jäseneksi vaikuttaa kotimaankin teh-

täväkenttään ja tehtävien järjestämiseen eri henkilöstöryhmille. Heti Tiilikaisen esityksen jälkeen meille tuli esiintymään Rajavartiolaitoksen puolelta apulaisosastopäällikkö, eversti **Marko Saareks**. Hän taas avasi esityksessään mielenkiintoisesta näkökannasta organisaation tulevaisuutta sekä mahdollisia Natoon liittymisen vaikutuksia. Viimeisenä meille esiintyi Pääesikunnan henkilöstöosaston osastoupseeri, kapteeniluutnantti **Juha Savijoki** jo perinteiseen tapaan kertoen opistoupseerien ajankohtaisia henkilöstöasioita nipunhoitajan näkökannalta. Järjestimme tilaisuuden toisena päivänä luottamusmiesryhmän ja liiton varapuheenjohtajien kanssa Puolustusvoimien edustajille rastikoulutusta. Aiheina meillä oli kaksi kertaa vuodessa tekemämme luottamusmies- ja yhteistoimintaraportin tulosten perusteella eniten haasteita aiheuttavat aiheet. Haastavimpia aiheita olivat työaikaan liittyvät asiat sekä viraston yhteistoimintaan sisältäen henki-

löstöryhmämuutokset ja valmistautuminen hallintoyksikössä tehtävään välittömään neuvonpitoon. Toisen päivän rastikoulutus koettiin tilaisuudesta annetun palautteen perusteella pääsääntöisesti ajankohtaiseksi ja erittäin laadukkaasti toteutetuksi. Tästä suuri kiitos rastien pitäjille.

Pidämme vielä tämän vuoden aikana huhtikuussa jäsenyhdistystemme puheenjohtajille tai yhdistyksen edustajille suunnatut Puheenjohtajapäivät sekä syyskaudella vielä yhden alueellisen LMYT-päivän. Viimeksi mainittu on tarkoitettu molempien virastojen edunvalvojillemme. Näihin molempiin tilaisuuksiin odotamme innokasta osallistumista, ja siksi niihin on varattu paikkoja 70 osallistujalle. Nyt on aika vaikuttaa oman yhdistyksen ja liitonkin tulevaisuuteen osallistumalla ko. tilaisuuksiin runsaslukuisesti. Tapaamme siis huhtikuussa tai syyskuussa taas uusin haastein ja virtaa täynnä.

"Isi, miksi sinulla on niin huonot työajat?"

Teksti: Kapteeni Santtu Kytöjoki, Ilmavoimien alueellinen pääluottamusmies

Eräänä sunnuntai-iltana ruokapöydässä kerroin seiskavee-tyttärelleni, että olen seuraavana aamuna jo lähtenyt sotaharjoitukseen hänen herätessään ja palaan vasta loppuviikosta. Hetken aikaa hän oli mietteliäänä ja kysyi: "Isi, miksi sinulla on niin huonot työajat?". Mietin, kuinka perustelen hänelle asiaa. Vastasin, että koska näin on aikoinaan sovittu ja **Kekkonenkin** on asiasta lain allekirjoittanut. No seuraava kysymys olikin, että "kuka se Kekkonen on?". Josta voikin tehdä johtopäätöksen, että eiköhän olisi aika jo tarkastella sotilaidenkin työaikalainsäädäntö vastaamaan tämän vuosituhannen vaatimuksia.

Kyseessä olisi mitä suuremmissa määrin työsuojelullinen asia. Työtä lakimuutoksen eteen on tehty jo useamman vuoden ajan sotilasjärjestöjen toimesta, koska olemme nähneet, miten merkittävästi työelämä on muuttunut 50 vuodessa. Etenkin nuoremmat sotilaat arvottavat eri asioita kuin kokeneempi kaarti. Puolustusvoimilla on valtavasti hävittävää, mikäli nuoret hakeutuvat muutaman vuoden palveluksen jälkeen siviilimarkkinoille parempien työehtojen vuoksi.

Tahtoa ja halua avata sotilaiden työaikoja koskeva lainsäädäntö tuntuu olevan myös poliittisilla päättäjillä. Ilmeisesti ainoa, joka ei näe tarvetta avata tai tarkastella kyseistä lakia, on työnantaja. Toisaalta heidän kantansa ymmärtää, kun miettii, että mikä muu ammattiryhmä suostuu työskentelemään Kekkonen aikaisen lain mukaisesti. Meillä on mahdollisuus vaikuttaa tulevaisuudessa eduskuntavaaleissa ja katsoa sitten, että miten kova tahto ja halu politiikoilla on asiaan puuttua vielä vaalien jälkeenkin.

Kukapa töissä haluaisi nukkua?

Luin marraskuussa Ylen haastattelua, jossa europarlamentaarikko **Heidi Hautala** (vihr.) kritisoi Euroopan parlamentin suunnitelmia ottaa mahdollisesti toimistorakennus majoituskäyttöön. Hän esitti ky-

symyksen, että "kukapa meistä haluaisi työpaikallaan nukkua?".

Niin. Moni meistä viettää yönsä toimistoissa, kalustohalleissa, aluksilla, konteissa tai teltoissa. Vaikka harva niissä varsinaisesti haluaisi majoittua. Lisäksi työnantajan muuttuneen linjauksen vuoksi puolustusvoimat on käyttänyt huomattavia rahasummia vuokratessaan mökkejä, huoneistoja tai jopa hotellihuoneita sotaharjoitusmajoituksiksi. Monella reppurilla saattaa olla kämppä jopa lähempänä, mutta siinä ei saa ohjeistuksen mukaan majoittua. Harjoituksissa käytetyistä majoituksista osa ei varmasti täytä majoittumiselle asetettuja kriteereitä.

Kuva: Juha Susi

Eurooppa on tilanteessa, jollaisena me vi-rassa olevat emme sitä ole ennen nähneet. Kuten moni yhteiskunnassamme, niin me sotilaatkin olemme viimeisen vuoden aikana joustaneet ja ponnistelleet osaltamme Suomen ja Euroopan puolesta. Olisiko nyt työnantajankin aika osoittaa tahtoa ja halua uudistaa laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajoista?

Teksti: Mika Avelin Kuva: Juha Susi

Puheenjohtajapäivät 2023

Varma kevään merkki on jälleen perinteiset Puheenjohtajapäivät, jotka järjestetään totuttuun tapaan kurssiristeilynä Helsinki-Tukholma-Helsinki 25.–27.4. Puheenjohtajapäiville osallistujat tulevat saamaan rautaisannoksen niin liiton nykytilanteesta kuin tulevaisuudestakin. On erittäin tärkeää, että mahdollisimman moni yhdistys lähettää oman edustajansa päiville. Lisäksi yhdistysten edustajilla on erinomainen mahdollisuus antaa omia näkemyksiään ja esityksiään liiton eri toimintojen kehittämisen osalta. Vuoden toimihenkilön ja urheiluteon saajat tullaan julkaisemaan päivien aikana. Ilmoittautuminen tilaisuuteen on jo pitkään ollut käynnissä. Tapah-tumaan pääsee ilmoittautumaan liiton jäsensivujen kautta. Ilmoittautumislomake löytyy koulutuksen välilehdeltä kohdasta Puheenjohtajapäivät. Ilmoittautuminen päiville päättyy perjantaina 31.3., joten vielä ehtii ilmoittautumisen tekemään. Yhdistyksiä, jotka eivät jostain syystä pysty lähettämään edustajaa päiville, pyydetään täyttämään ilmoittautumislomake ja merkitsemään tästä tieto lomakkeen kohtaan ”yhdistyksemme ei lähetä tilaisuuteen edustajaa”.

Jäsenkortti

Uudet jäsenkortit on toimitettu postitse kaikille jäsenille helmikuun aikana. Kortti on voimassa kaksi vuotta vuoden 2025 helmikuun loppuun asti, ellei jäsenyys liittoon ole päättynyt ennen sitä. Kortti toimii palveluksessa oleville vakuutuskorttina liittovakuutuksen osalta (tapaturma-, matkustus- ja matkatavaravakuutus).

Lomatoiminta

Liiton lomakohteiden lomakauden 1.5.–31.8. hakemukset on käsitelty ja vuorojen jako on tehty. Vapaaksi jääneet viikkovuorot löytyvät liiton jäsensivuilta. Vapaita kokonaisia viikkoja jaetaan periaatteella ”nopein käsi voittaa”. Kohteet on ensisijaisesti tarkoitettu viikon mittaisiin virkistytymisiin (ei koske Helsingin kohteita). Vapaita viikkoja voi myös varata, mutta niiden vahvistaminen tehdään hallinnon linjauksen mukaisesti vasta kuukautta ennen varauksen alkamisen ajankohtaa. Tämä edellyttää sitä, ettei kukaan ole sitä ennen varannut kohdetta koko viikoksi.

Uusi hinnasto 1.9. alkaen

Lomakohteisiin tehdään marginaaliset hinnankorotukset 1.9. alkaen. Edellisestä korotuksesta onkin jo aikaa peräti seitsemän vuotta, joten pienet korotukset ovat hyvin perusteltuja kohonneiden ylläpitokustannusten kattamiseksi. Hinnat ovat edelleen erittäin kilpailukykyiset verrattuna muihin palveluntuottajiin. Uusi hinnasto löytyy jäsensivuilta välilehdeltä jäsenpalvelut kohdasta lomatoiminta. Lomakohteiden varausten tekeminen seuraavalle lomakaudelle 1.9.–31.12. päättyy 31.5. Etusijalla lomakohteen käyttöoikeuden saamisessa on palveluksessa oleva hakija, joka on vähiten käyttänyt hakemaansa kohdetta anomallaan käyttöjaksolla. Mikäli hakijat ovat tasavertaisia käyttömäärän suhteen, suoritetaan arvonta hakijoiden kesken. Lomakohteiden määrääjät eivät koske Helsingin kohteita, joita voi varata jatkuvasti.

Viime lehdessä mainitut ilmalämpöpumput on jo asennettu Kolin kohteisiin, ja Markovillan asennukset tullaan tekemään toukokuun aikana. Näin saadaan parannettua kyseisten kohteiden käytön mielekkyyttä ja erityisesti saadaan aikaan energiansäästöä sähkön korkean hintatason aikana. Lomakohteiden varausjärjestelmän sähköistämisen toimittajan kanssa on tehty sopimus. Tavoitteena on, että varausten tekemisten siirtäminen uuteen järjestelmään tapahtuu aikaisintaan ensi syksynä lomakauden 1.1.–30.4.2024 haun osalta. Tähän asiaan palataan tarkemmin myöhemmin.

Ajankohtaista

Jäsenyhdistysten toimintatuki maksetaan 15.6. niille yhdistyksille, jotka ovat lähettäneet viimeistään 9.6. toimistolle edellisen toimintakauden toimintakertomuksensa. Tämän jälkeen lähetettyjen toimintakertomusten perusteella maksettava toimintatuki tulee maksuun vasta joulukuussa.

Liiton toimisto on kiinni helatorstain 18.5. ja lisäksi sitä seuraavan perjantain 19.5.

Tervetuloa Lappeenrantaan Peruskurssi 50

Peruskurssi 50:n valmistumisesta tulee kesällä kuluneeksi 30 vuotta. Valmistelussa on kurssitaapaamisen (avec) järjestäminen Lappeenrannassa lauantaina 8.7. Kurssiveli, laita päivämäärä kalenteriisi ja levitä sanomaa tapaamisesta. Kesäkuun Päälystöllehdessä on tarkempaa tietoa tapaamisesta ja ilmoittautumisohteet.

Jyrki Lukkarinen

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Ilmavoimissa tehdään oikeita asioita hyvällä motivaatiolla

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Ilmavoimien komentaja, kenraalimajuri Juha-Pekka Keränen toivoo nykyistä joustavampaa kulttuuria toimintaan. Byrokratian keventäminen on osa tätä tavoitetta, jolloin tekeminen kohdentuu päätehtäviin.

Päälystöliitto vieraili tammikuussa Ilmavoimien esikunnassa, Ilmasotakoulussa ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmakeskuksen esikunnassa. Vierailu oli osa liiton puolustushaaraesikuntien kierrosta.

Ilmavoimien esikunnan vierailun yhteydessä liiton edustajat tapasivat Ilmavoimien komentajan kenraalimajuri **Juha-Pekka Keräsen**. Puheenjohtaja **Jyrki Lukkari-nen** alusti tapaamisen olevan lähinnä komentajan tapaaminen uuden hallituskauden myötä. Liittoa kiinnostivat erityisesti komentajan näkemykset henkilöstötilanteesta muiden ajankohtaisten asioiden lisäksi.

Keränen kertoi jakavansa huolen jaksamisesta. Ilmavoimissa räsytystä ovat nostaneet huolet työ- ja päivystyskuormasta.

- Työkuormaa kasvattavat hankkeet, jotka liittyvät uusiin suorituskykyihin ja Natoon. F35 on uusista suorituskyvyistä tärkein, mutta käynnissä on muitakin meille merkittäviä hankkeita.

Työkuormaa helpottamaan on saatu henkilöstöä lisää muun muassa F35-hankkeeseen. Näiden lisäksi puolustushaaraan kohdennettiin 90 henkilöä lisäarvioesityksen myötä saadulla rahoituksella. Keränen haluaakin muistuttaa henkilöstöä, ettei henkilöstötilanteeseen kannata tuudittautua.

- LTAE-tehtävien varaan ei rakenneta tulevaisuutta. Priorisoinnilla on myös mahdollista helpottaa työkuormaa. Tämä edellyttää esimiestyötä.

Tapaamisen yhteydessä Keränen nosti usein esiin toiveen nykyistä joustavammasta kulttuurista. Tämä tulee esiin vaikkapa palkkauksesta, päivystyksestä ja työajoista keskusteltaessa.

- Pykälää tulisi uudistaa ja mennä kohti uutta ajattelumallia. Yksi tärkeä kehittämiskohde, johon toivon myös eri liittojen osallistuvan, on byrokratian keventäminen. Osaamme työllistää itsemme turhalla työllä. Asioita tulee innovoida yhdessä. Ei tehdä pelkästään mukavia työasioita vaan tärkeitä.

Naton vaikutukset henkilöstöön

Komentaja kertoi saavansa usein kysymyksiä puolustushaaraan kohdentuvista Nato-tehtävistä.

- En ole halunnut sanoa tähän mitään eksaktia lukua. Olemme käyttäneet lukuja 10–30 tehtävästä.

Hän arvioi tehtäviä kohdentuvan kaikkiin henkilöstöryhmiin.

- Katsotaan ensin prosessit, mihin kannattaa osallistua ja mihin meitä toivotaan mukaan. Sen jälkeen selvitetään, ketkä tehtäviin haluavat.

Keränen mainitsi vapaaehtoisuuden olevan tärkeässä roolissa tehtäviä täytettäessä.

- Meidän vanhojen, joilla lapset ovat jo lähteneet kotoa pois, on luonnollisesti helpompaa lähteä. Myös palvelussuhteen ehtoilla tulee olemaan merkittävä asema rekrytoinneissa.

Tapaamisessa keskusteltiin myös opistouseen tehtävistä puolustushaaras- sa. Henkilöstöalaa tilaisuudessa edustanut majuri **Joni Kankaanpää** kertoi kehityskeskustelukierroksen aikaistamisesta. Tällöin saadaan OUKES-tehtävät tarkasteltua jo alkuvuodesta.

- Mikäli henkilöllä tilanne muuttuu, hän voi ilmoittaa myös kesken vuoden kiinnostuksesta OUKES-tehtäviin.

Avoin haku ei ole poistunut OUKES:n myötä. Lukkarinen muistuttikin hyödyntää hakuja ennen täyttöä varsinkin tilanteissa, joissa tehtävät on siirtymässä toiselle henkilöstöryhmälle.

- Tilanne on saattanut muuttua kehityskeskustelukierroksen aikana. Samoin ylimpien tehtävien poistuminen ei mahdollista tietotaidon siirtämistä tulevaisuudessa. Samalla se tulppaa etenemisen kohti vaativampia tehtäviä.

Opettajavaihto on osoittanut toimivuutensa

Ilmavoimat haluaa turvata sotilasopetuslaitoksessaan Ilmasotakoulussa opetuksen ajantasaisuuden ja operatiivisen osaamisen tason opettajavaihdon avulla. Mallissa hyödynnetään operatiivisten joukkojen, lennostojen, osaamista ja ammattitaitoa määräämällä niiden henkilöstöä opetustehtäviin Tikkakoskelle.

- Järjestelmä toimii hyvin. Monesti työn alku uudella paikkakunnalla on hankalaa, mutta yleensä aina, paluupäivän koittaessa, kokemus todetaan hyväksi ja kannattavaksi. Tiedämme, ettei paluu lähtöpaikkakunnalle aina takaa vastaavan tasoista tehtävää, mikä saattaa tuntua yksilöstä ikävältä. Onneksi takuupalkkaus tuo tähän turvaa, Ilmasotakoulun johtaja, eversti **Vesa Mäntylä** avasi koulun näkökulmaa asiaan.

Monelle siirtyminen Tikkakoskelle opetus-tehtäviin on helpompaa, kun ennen lähtöä on tiedossa paluupäivä.

- Organisaation kannalta ideaaliaika on kolme vuotta. Vaikka yksilö kokisi lyhyemmänkin ajan riittävän, ei se ole sitä meidän näkökantamme mukaan. Näen, että sanasta kiinni pitäminen on tärkeää ja paluu kotipaikkakunnalle turvataan.

Resurssit turvattu

Koulunjohtaja Mäntylä on tyytyväinen käytössä oleviin resursseihin. F35-hankkeen myötä varuskunnan infraa kehitetään ja henkilöstöäkin ollaan samassa lisää.

- Saamme muun muassa varuskuntaan uudisrakennuksia. Iso merkitys on myös ELY-keskuksen myötä tehdyllä yhteistyöllä viereisen valtatie kehittämisestä. Jatkossa voimme harjoitella VT4:llä oman konseptimme mukaista toimintaa, tarvittaessa vuosittain.

Koululle kohdennettiin myös LTAE-henkilöstöä. Vaikka tämän kriittisen reservin antama tuki onkin tilapäistä, koetaan sen antama tuki tärkeäksi.

- Kyllä se tässä tilanteessa helpottaa henkilöstön kuormaa selvästi. Teemme myös yhteistyötä MPK:n kanssa, mikä vapauttaa henkilöstömme käyttöä.

Koululla hyödynnetään myös etätöitä, kun se on mahdollista.

- Meillä on tosin paljon tehtäviä, joissa sitä ei voi hyödyntää, esimerkiksi lentotekniikan tehtävät. Opetustehtävissä monet valmistelut voidaan suorittaa etänäkin.

Jäseninfo koettiin tarpeelliseksi

Puheenjohtaja Lukkarisen ja pääluottamusmies **Marko Jalkasen** pitämä jäseninfo oli saanut paikalle liki 40 kuulijaa. Katsauksessa avattiin Edustajakokouksen viime syksynä tekemiä linjauksia ja käynnissä olevia ajankohtaisia edunvalvonta-asioita.

- Hyvä ja selkeä info. Henkilökohtaisesti olin erittäin tyytyväinen kokonaisuuteen. Toivon jatkoa vastaaville tilaisuuksille myös tulevaisuudessa, kapteeni **Arto Ilmonen** kiitteli tilaisuuden jälkeen.

Kapteeni **Elmeri Nahkala** oli samoilla linjoilla.

- Hyvä ja ytimekäs paketti, jolle oli selkeä tarve pitkän tauon jälkeen. Runsas osallistujamäärä vahvistaa tämän.

Nahkala toimii yksikön varapäälikkönä. Kiire ja työkuorma nousevat usein työporukan puheissa esiin.

- Jaksamiseen liittyvät asiat tulevat nykytilanteen vuoksi lähes päivittäin esiin erinäisissä keskusteluissa, muut asiat huomattavasti harvemmin.

- Meillä keskustelut ovat painottuneet enemmän eläköitymiseen ja eläkeiän mahdollisiin muutoksiin tulevaisuudessa. Kansainväliset tehtävät ovat myös nousseet keskusteluun tulevan Natoon liittymisen myötä, Ilmasotakoulun kuljetuspäällikkönä toimiva Ilmonen kertoi kahvipöytäkeskusteluista.

Jäseninfossa avattiin myös liiton tiekarttaa kohti 2030-lukua. Tehty työ saa vahvistuksen.

Lentosotakoulun luottamusmiehen kapteeni Timo Välimaan mukaan OUKES ei nouse keskusteluissa esiin. Enemmän pyydetään opetusta tehtävänkuvauksiin.

- Jäsenistön poistuma on ollut tiedossa jo pitkään. Tämän takia on selvää, että muutoksia tulevaisuudessa tulee tapahtumaan. Huolta se ei ole aiheuttanut. Pieniä yhdistyksiä yhdistämällä saadaan toiminta edelleen pyörimään paikallistasolla, Ilmonen totesi.

- Poistuma hiukan huolestuttaa. Henkilöstömäärä pienenee hyvin nopealla aikataululla ja viimeisten jäsenten edunvalvonta voi olla haastavaa, Nahkala arvioi tulevaisuuden haasteita.

Edunvalvonnalla riittää puuhaa

Kapteeni **Timo Välimaa** toimii Ilmasotakoulun luottamusmiehenä. Vaikka erimielisyyksineuvotteluita ei ole ollutkaan, on edunvalvojalta riittänyt työsarkaa.

- Tehtävät ovat niitä perinteisiä: opastusta ja neuvontaa tehtävänkuvauksen laatimiseen, menneen kauden arviointikeskusteluihin liittyen ja eläkeasioista.

Välimaa toimii Ilmavoimien aliupseeriston kurssien kurssinjohtajana. Tehtävä antaa hyvän näkemyksen opettajavaihdon toimivuuteen.

- Opettajavaihto on toiminut hyvin. Työnantaja on pitänyt kiinni siitä, mitä on luvannut. Tosin opistoupseereita ei juurikaan ole ollut kierrolla.

Kapteenien Arto Ilmonen ja Elmeri Nahkalan mukaan työpisteiden kahvitauoilla keskustellaan lähinnä jaksamisesta ja eläkeasioista. Liiton jäseninfo koettiin tärkeäksi ja sille oli selkeä tarve.

Johtamisjärjestelmäkeskus tarjoaa haastavia tehtäviä - toimipisteitä ympäri Suomea

Teksti ja kuva: Juha Susi

Päälystölaitto vieraili Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen esikunnassa tammikuussa. Vierailun yhteydessä kuultiin katsaukset tämänhetkisestä henkilöstötilanteesta, erityisesti opistoupseerien täytöasteen osalta.

- Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen tehtävänä on tuottaa tai järjestää Puolustusvoimien tai siihen kiinteästi liittyvien organisaatioiden sotilaallisen johtamisen, hallinnon ja yhteistoiminnan edellyttämät johtamisjärjestelmä- ja tietoliikennepalvelut sekä kyberpuolustuksen suorituskyvyt. PVJJK toimii noin 20 paikakunnalla ympäri Suomen, ja sen palveluksessa on vajaa 500 työntekijää, joista suurin osa on siviilihenkilöstöä, esikuntapäällikkö, everstiluutnantti **Juhapekka Lötjönen** mainitsi keskuksen keskeisimmistä tehtävistä ja organisaatiosta.

PVJJK on viime vuosien aikana saanut runsaasti lisätehtäviä. Ensin kyberpuolustushankkeen käynnistämiseksi, sittemmin hallitusohjelman ja selonteon myötä.

- Viimeisimpänä saimme myös lisätalousarvioesityksen myötä uusia tehtäviä. Osa näistä tehtävistä on vielä rekrytoimatta, henkilöstöpäällikkö, majuri **Raimo Turtinen** avaa kasvanutta henkilöstövahvuutta. Turtisen mukaan ICT-osaamista vaativien tehtävien täyttäminen on haastavinta, koska samoista osaajista kilpailevat valtakunnallisesti niin siviiliyritykset kuin myös muut Puolustusvoimien hallintoyksiköt.

- Näihin PVJJK:n ydintehtäviin, joissa vaaditaan merkittävää ICT-koulutusta tai teknistä koulutusta ja osaamista, on haasteellisempaa löytää henkilöstöä nopealla aikataululla. Meiltä toki löytyy myös paljon tukitehtäviä, kuten henkilöstötukeen, koulutukseen, tiedotukseen ja logistiikan eri toimintoihin. Olemme onnistuneet rekrytoimaan näihin tukitehtäviin uutta henkilöstöä ja jatkamme tarmokkaasti henkilöstön rekrytointia myös näihin tehtäviin.

Ou-tehtävät liki täynnä

Kaikki Johtamisjärjestelmäkeskuksessa työskentelevät opistoupseerit palvelevat ylimmissä vaativuusluokissa, OTV8:ssa ja OTV7:ssä. Kaikki keskuksen ou-tehtävät

Kapteeni Rami Mäkelä (vas.) ja everstiluutnantti Juhapekka Lötjönen.

kuuluvat tehtävä- ja seuraajasuunnittelun (OUKES) piiriin. Haasteena on ollut ja tulee olemaan löytää seuraajia, varsinkin johtamisjärjestelmäalan vaativiin tehtäviin, joissa vaaditaan pitkää kokemusta, vankkaa ammattitaitoa sekä laajaa Puolustusvoimallista näkemystä.

- Johtamisjärjestelmäalan opistoupseerit alkavat olla melko kortilla, ja moni heistä on vaativassa ns. lisällisessä tehtävässä muissa puolustushaaroissa (Ilmavoimat ja Merivoimat), henkilöstösektorin johtaja, ou-nipunhoitaja, kapteeni **Rami Mäkelä** kertoi.

Vaikka JJK:n ou-tehtävät ovat keskitetyn urasuunnittelun piirissä, hyödynnetään sisäistä liikkuvuutta silti aktiivisesti. Mäkelän arvioin mukaan tehtäviä tulee siirtymään muille henkilöstöryhmille lähivuosien aikana väijäämättä.

- Ehkä OUKES:n markkinointi ei ole ollut menneinä vuosina parasta mahdollista. Joskus kuulen pyyntöjä, ettei nimeä kirjattaisi seuraajasuunnitelmaan. Täytyy ymmärtää, ettei nimi suunnitelmassa ole lupaus eikä myöskään vaatimus tai pakote siirrolle. Tämä on meille edelleen vielä uutta menettelytapaa.

- Näkemyksemme mukaan hery-muutos, opistoupseerin tehtävän siirto toiselle henkilöstöryhmälle, ei ole itsetarkoitus niin kauan kun edellytyksiä opistoupseerin tehtävän säilyttämiseksi löytyy, henkilöstö-

päällikkö Turtinen täydensi.

Puheenjohtaja **Lukkarinen** nosti keskustelun aikana esiin liiton kannustavan hakutuman vaativampiin tehtäviin. Neuvottelutarallisuuden kohdentaminen on osoitus tästä. Tämän lisäksi myös MuuttoVES:ä on kehitetty tukemaan tätä.

- Tuntuu, että on kehittynyt kulttuuri, jonka mukaan juuri kukaan ei ole irrotettavissa nykyisestä tehtävästään. Ymmärrän toki puolustushaaroja asiassa, koska opistoupseerit niistä vähenevät, mutta kuitenkin, Mäkelä kertoi tehtävien täyttämiseen liittyvistä haasteista.

Pääläluottamusmies **Jalkanen** kehottaa kiinnittämään huomiota irrotettavuuslausunnoissa annettaviin perusteisiin. Hän kertoo tapauksista, joissa henkilö on palvelut OTV6A-tehtävässä ja silti hallintoyksikkö on pitänyt henkilöä korvaamattomana.

Mäkelä kiittelee keskuksen johdon linjaa ja suhtautumista kaikkien henkilöstöryhmien henkilöstöasioiden hoitoon. Henkilöitä halutaan avoimiin tehtäviin, mutta halutesaan pääsee myös siirtymään muualle vaativampiin tehtäviin.

- Sellaista mainetta, ettei meiltä pääsisi pois, pitää ehdottomasti välttää kaikkien henkilöstöryhmien osalta, koska silloin säilytämme kiinnostavuutemme haasteellisilla henkilöstömarkkinoilla.

Perehdyttämisestä ja sen tarkoituksesta

Teksti: Jarno Pöntinen Kuva: Juha Susi

Puolustusvoimissa on pitkään vallinnut käytäntö, jossa avautuvaa tehtävää pidetään muutama kuukausi täyttämättä ennen uuden tehtävänhoitajan tehtävään määräämistä. Tämä ei mahdollista kovinkaan tehokasta seuraajan perehdyttämistä ja voi siksi aiheuttaa tuottavuuden laskua tai jaksamisongelmia. Käytäntö on toiminut, jos töitä on tehty useamman samaa työtä tekevän henkilön ryhmässä tai joukko-osaston sisäisissä siirroissa. Eli tilanteessa, joissa seuraaja on joku samasta toimistosta tai työpaikalta. Tällöin perehdyttämisestä on voitu tehdä ennen edellisen tehtävänhoitajan lomaa ja vapaita, jotka yleensä käsketään pitää pois ennen siirtoa tai eläköitymistä. Käytäntö koskee yleensä myös sitä tehtävään tulijaa. On siis sovitettava kahden työntekijän lomat ja vapaat, mikä hankaloittaa perehdyttämiseen käytettävän ajan löytämistä. Ja onhan sen tulijankin tarvittaessa perehdytettävä seuraajansa.

Asiaan oli havaittavissa muutosta Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä. Tuolloin pyydettiin, että eläkkeelle siirtyvä jättäisi irtisanomisolmoituksen mahdollisimman aikaisin. Perusteluna oli, että tehtävä saatisiin hakuun ajoissa ja seuraaja määrättyä ennen edeltäjän pois lähtöä, jotta perehdyttäminen olisi mahdollista. Tehtävä ei myöskään jäisi täyttämättä, vaan sen hoito jatkuisi katkeamatta. Näin ei kuitenkaan käynyt. Tiedän tapauksen, jossa henkilö

jätti ilmoituksen eläköitymisestään tasan vuosi ennen sen ajankohtaa. Silti tehtävä oli tyhjänä kolme kuukautta hänen eläköidyttyään. Tämä on toki yksittäistapaus, mutta en jaksa uskoa, että se olisi ainoa. Tarkastellaan asiaa OUKES-tehtävien kautta. Tehtävät ovat pääosin päällikkötehtäviä sekä vaativimpia asiantuntija- ja erityisasiantuntijatehtäviä. Niissä vaaditaan joko pitkään karttunutta kokemusta ja osaamista kyseiseltä hallinnonalalta tai ollaan valtakunnan primus motor jossakin erityistä perehtyneisyyttä vaativassa tehtävässä. Yleensä edellinen tehtävänhoitaja on hoitanut tällaista tehtävää vuosia tai joissakin tapauksissa jopa 15 vuotta. Tästä johtuen kyseisiin tehtäviin perehdyttämistä ei voida toteuttaa parin päivän perehdyttämällä tai läpsystä vaihto -periaatteella, mikäli se halutaan toteuttaa laadukkaasti. Tämä edellyttää, että edeltäjä perehdyttää seuraajansa. Tehtävänkuvauksesta kyllä näkee, mitä siinä tulee tehdä, mutta perehdyttämisen kautta saadaan työnantajan käyttöön se arvokkain tieto, eli kuinka, mitä, miksi, miten... se tehdään. Tätä osaamista ei ole varaa laskea ulos talosta vain säästösyistä. Ei etenäkään nyt, kun työntekijät uupuvat jo valmiiksi työtaakan alle ja lisää töitä vain tulee.

Jo nyt on nähtävissä, että näihin tehtäviin ei välttämättä löydy osajaa samasta joukko-osastosta eikä välttämättä edes työskäyntialueelta. Tehtävien täyttäminen

siis edellyttää yhä useammin siirtymistä eri paikkakunnalle toiseen hallinto- tai tulosyksikköön. Entistä vaikeampi tilanteesta tulee, mikäli seuraaja on eri ammattikuntaa kuin edeltäjänsä. Tällaisessa tilanteessa olisi erittäin tärkeätä järjestää tehtävänhoitajille riittävästi aikaa vaihtaa tehtävää, koska peruskoulutuksien suoraan tehtävän hoitamiseen liittyvissä sisällöissä voi olla merkittäviäkin eroja toimialakohtaisesti katsottuna.

Mikäli tehtävällä on toimipisteessä vain yksi hoitaja, tulisi miettiä, tarvitaanko siihen jo nyt rinnalle uusi tehtävä, jossa kasvaa ja oppia. Tällöin seuraajaa olisi mahdollista perehdyttää vanhan kunnon seppä ja kisällä -periaatteen mukaisesti eikä hyvät toimintatavat ja käytänteet katoaisi. Harkinta korostuu niiden tehtävien osalta, joihin ei aselaji- tai toimialaputkesta saada opistoupseeria.

Kysymyshän on pohjimmiltaan siitä, millaiset eväät uudelle tehtävänhoitajalle halutaan antaa tehtävän menestyksekkästä hoitamista varten? Annetaan乎 hänelle edellytykset onnistua tehtävässään? Saako työnantaja parhaan mahdollisen tuloksen irti työntekijästään? Laadukkaalla perehdyttämisellä annetaan kaikki tämä ja varmistetaan, että tehtävän hoito jatkuu menestyksellään ja tuloksellisenä. Eikö tämä ole parempi vaihtoehto ja itse asiassa se perehdyttämisen perimmäinen tarkoituksin?

Vuoden 2022 sotilasmuusikko, yliluutnantti Tommi Suutarinen

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Joona Jokilampi

Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan apulaiskapellimestari, yliluutnantti **Tommi Suutarinen** on pitkän linjan sotilasmuusikko.

Hän on toiminut mm. Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan valtakunnallisten pääsykokeiden kehittäjänä ja suunnittelijana. Lisäksi Suutarinen on luonut ja kehittänyt jousisoittajien palvelusmahdollisuuksia, toiminut jousiyhtyeen sovittajana, kapellimestarina ja toiminnan suunnittelijana. Merkittävää oli vuonna 2018 julkaistu äänite "Suomalaisia marsseja", joka sisältää tunnetuimpia suomalaisia marsseja jousiorkesterille sovitettuna.

- Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan valtakunnalliset konserttikiertueet ovat kuviomarssin lisäksi yksi näkyvin tuote, ja olen toiminut niiden toisena taiteellisena johtajana ja kehittäjänä, Suutarinen kertoo. Tommi Suutarinen on siviilissä johtanut useita sinfoniaorkestereita sekä esiintynyt muusikkona ja kapellimestarina eri levytyksissä ja festivaaleilla. Hänet on palkittu tästä työstä mm. kultalevyllä. Jo 10-vuotiaana alkanut soittoura erilaisissa pop-rock bän-

deissä sekä myöhemmin isän vetämässä tanssiorkesterissa viikonloppuisin johti lopulta siihen, että Tommi hakeutui soitto-opilaaksi Sotilasmusiikkikouluun. Opistoupseerikoulutuksen lisäksi hän on suorittanut opintoja Päijät-Hämeen konservatoriossa.

- Sotilasmusiikkikouluun pääsyn myötä sain klassisen musiikin koulutuksen, joka taas mahdollisti monenlaisen musiikin tekemisen. Vapaa-aikana olen esittänyt, säveltänyt, sovittanut musiikkia monenlaisissa musiikkiprojekteissa ja lisäksi johtanut harrastaja-/ammattiorkestereita. Nämä kokemukset ovat auttaneet minua paljon nykyisessä tehtävässäni.

Apulaiskapellimestarin tehtävä varusmiessoittokunnassa on mahdollistanut Suutariselle hyvinkin monipuolisen tehtäväkuvan: orkesterin johtamista, marssikapellimestarina toimimista, kuviomarssi- ja pienyhtyekouluttamista sekä valtakunnallisten valintakokeiden järjestämistä yms.

- Musiikillisten tehtävien ohella myös sotilaskoulutuksella on ollut iso rooli. Voisikin sanoa, että tämä on hyvin erikoislaatuinen sotilaan ja muusikon hybridityö. Esimerkki-

nä vaikka siirtyminen ampuharjoituksen tulitoiminnan valvojan tehtävistä suoraan johtamaan jousiorkesteria ja valmistelemaan lähestyvää konserttikiertuetta, Suutarinen kuvaa arkeaan.

Sotilasmusiikkialan tulevaisuuden hän näkee valoisaan, mikäli Puolustusvoimat haluaa pitää tästä ammattikunnasta kiinni.

- Eläköityvien opistoupseerien jälkeen aliupseerit ovat ottaneet tehtävät hienosti vastaan. Sotilasmuusikoiden ammattiosaaminen on kehittynyt vuosien mittaan erittäin paljon, niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Vuoden 2022 sotilasvalmentaja, yliluutnantti Ari Pakarinen

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Ari Pakarisen kotiaristo

"Ari Pakarinen toimii Urheilukoulussa jääkiekkoilijoiden, golf-ryhmän ja moottoriturheilijoiden valmentajana. Kaikki hänen johtamansa harjoitukset ovat huolellisesti suunniteltuja ja ne tähtäävät yksilön kehittämiseen. Keväällä 2022 aloittaneen jääkiekkoryhmän valmennettavat vertasivat Pakarisen johtamaa harjoittelua jopa NHL-tasoiseksi. Urheilukouluun hakeneiden jääkiekkoilijoiden määrä onkin

noussut viime aikoina: vuonna 2018 hakijoita oli 40, mutta viime vuonna jo reilut 100".

- Kurssikaverini **Keijo Matilainen** siirtyi 2007 Urheilukouluun valmentajaksi, ja keskusteltuani hänen kanssaan heräsi mielenkiintoni lapsuuden unelman täyttymisestä ammattijääkiekosta. Palvelin tuolloin Panssariprikaatissa. Varsin pian ilmoitin siirtohalukkuuteni sekä kiinnostukseni päästä yhdistämään sotilaskoulutus ja jääkiekko-

valmentaminen. Toimin nykyisin valmennuksen koordinaattorina. Valmennettavieni kirjo on varsin laaja, ja minun tehtäväni on auttaa näitä huippu-urheilijoita suoriutumaan varusmiespalveluksesta siten, että heillä on mahdollisuus kehittyä urheilijana. Ajatukseni valmennuksesta on, ettei yhden tarvitse tietää tai osata kaikkea, vaan hänen pitää löytää ympäriltä osaajia, joiden avulla päästään tavoitteeseen - urheilijan omia valmentajia, maajoukkueita, lajiliittoja sekä muilta Urheilukoulun valmentajia.

Valmistautuminen alkaa jo ennen saapumiserän saapumista yhteydenotolla lajiliittoihin ja urheilijoiden henkilökohtaisiin valmentajiin sekä laatimalla läpivientisuunnitelma. Siinä yhteensovitetaan sotilaskoulutus ja valmennus. Yhdessä urheilijan kanssa tehdään valmennussuunnitelma, joka käsittelee sotilaskoulutuksen kanssa: tärkeimmät kilpailut ja tavoitteet varusmiespalveluksen ajalle samalla huomioiden sotilaskoulutuk-

Vuoden 2022 sotilasliikuttaja, yliluutnantti Petri Kerkkänen

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Tuomas Härmä

”Maasotakoulun koulutuskeskuksen Jalkaväkikoulun liikuntasektorinjohtaja, yliluutnantti

Petri Kerkkänen tukee toiminnallaan erityisen hyvin liikuntatoimialan tavoitetta, jossa henkilökunnan asennetta fyysiseen toimintakykyyn vahvistetaan jo kadettien ja aliupseerien koulutuksessa, jolloin se jalkautuu nuorien kouluttajien kautta varusmiehille. Kerkkänen osallistuu myös aktiivisesti liikuntakoulutuksen kehittämiseen ja tekee esimerkiksi opetusvideoita.” Liikuntasektori vastaa Maasotakoulussa upseerikoulutuksen ja henkilökunnan kursien fyysisen toimintakyvyn koulutuksesta. Päätehtävät ovat aliupseeriston perusta-

son opintokokonaisuuden sekä Maavoimien koulutusohjelman (kadetit) liikuntakoulutuksen suunnittelu ja toteutus.

- Kullakin kurssilla on oma vastuupettaja, joka vastaa liikuntakoulutuksen suunnittelusta, ja varsinaiset opetustehtävät hoidetaan koko sektorin voimin kaikkien kurssien osalta. Liikuntasektorilla työskentelee neljä liikunnan ammattilaista. Onneksi välillä pääsen kentälle kouluttamaankin, se tässä työssä on parasta, Kerkkänen kertoo. Korona-aikana liikuntakoulutus oli varsin rajoitettua ja piti keksiä uusia toimintatapoja. Maasotakoulun tekniikansektori ryhtyi ensimmäisenä hyödyntämään opetuksessaan videoita.

- Olin kateellinen ja päätin, että jatkossa me emme jää kehityksessä jalkoihin. Aloinideoimaan, millä tavoin liikuntaa voidaan opettaa etänä ja miten lähiopetusta monipuolistetaan. Sain tähän esimieheltä täyden tuen ja pääsin toteuttamaan itseäni. Harjoittelin kotonani videoiden tekoa ja editointia. Yllättävän pian sainkin aikaiseksi opetusmateriaaliksi kelpaavia tuotteita eri aiheista, ja mikä parasta, niistä vielä pidettiin. Vuonna 2021 syntyi uusi konsepti henkilökunnan toimistopäivien virkistyksek-

si, ”Videohaasteet”, jotka levisivät samantien myös Maavoimien sosiaaliseen mediaan Maasotakoulun tiedottajan välityksellä. Kun tieto tekemisistämme levisi, niin se ruokki lisätehtäviä esimerkiksi erilaisissa työpajoissa.

Videoiden lisäksi Pvmoodlen käyttö ja digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksien hyödyntäminen on ollut iso osa koulutuksen monipuolistamista. Koulutusaiheet voivat alkaa verkossa perusteilla tai lähtötasotestillä, jonka pohjalta on helppo aloittaa varsinainen liikunnan opetus.

- Toinen oikeasti iso asia on liikunnan ilo. Mielestäni tärkein juttu liikunnassa ja myös sen opettamisessa on, että liikunta on kivaa. Tämä korostuu etenkin varusmieskoulutuksessa, koska joukossa on tosi paljon liikkumattomia tai vähän liikkuvia. Juuri siksi koulutuksessa pitää opettaa se, mitä tehdään ja tehdä se ilon kautta. Onnistumiset ja liikunnan ilo saavat ihmiset uudestaan liikunnan pariin, mikä näkyy aikanaan reserviläisten tilastoissa. Minun keskeinen ajatukseni on nimenomaan opettaminen ilon kautta, ja kun minulla on opettaessa kivaa, se välittyy opiskelijoille, Kerkkänen korostaa.

sen tuoma kuorma sekä tavoitteet. Ari Pakarinen pitää kouluttajan työtä hyvin lähellä valmentajan työtä: molemmissa kohdataan ihminen ja pyritään luomaan kannustava ilmapiiri oppimiselle. Ainoastaan asiat, mitä opetetaan tai vaaditaan, ovat erilaiset. OTV-arviointijärjestelmässä ei ole huomiotu mitenkään valmennuksellista kyvykkyyttä tai vaadetta.

-Siinä on vaikeaa esittää toimintaympäristöä, jossa kaikki vastapelurisi ovat urheilun ammattilaisia siviilipuolelta, myös varusmies. Tämä vaatii sellaista osaamista, mitä puolustusvoimien koulutusjärjestelmät eivät suoraan kouluta. Osaaminen ja suhteet valmentajan on itse hankittava siviilipuolelta, ja Puolustusvoimat kuitenkin hyödyntää niitä. Kouluttautuminen ja osaamisen kehittäminen valmennuksen osalta on oman kiinnostuksen ja tahdon varassa, eikä se juurikaan näy palkkauksessa.

Linna Golfin toimitusjohtaja Esa Honkalehto (vas.) ja varusmies (res.) kersantti Saku Halonen Vuoden sotilasliikuttajan seurassa

Merimiehet juhlivat Turuus

Teksti: Petri Seikkula Kuva: Liina Harju

Laivaston Päälystöyhdistys ry. juhli 100-vuotistaivaltaan 5.12.2022 Turussa Turun VPK:n talolla. Samalla pidettiin yhdistyksen perinteikäs itsenäisyys- ja kepittäjäisjuhla, joka on järjestetty jo 1960-luvulta alkaen, ja sen pitopäiväksi on vakioitunut 5.12. Juhlan tarkoitus on kunnioittaa Suomen itsenäisyyttä sekä edellisten juhlien jälkeen eläköityneitä yhdistyksen jäseniä. Aikaisemmin tilaisuus oli vuosittain, mutta nykyään se pyritään järjestämään 2–3 vuoden välein. Tilaisuuteen ilmoittautui melkein sata juhlijaa, joista kepitettäviä oli kahdeksan.

Finlandia-hymni kostutti juhla-äänen silmät

Juhlien ohjelma on vakioitunut vuosien saatossa. Kättelyn ja alkumaljan jälkeen pöytiin soitto Laivaston soittokunnan tahtiin. Illallisen juomineen tarjoili Jesse's Kitchen henkilökuntineen. Illallisen aikana musiikista

vastasi Laivaston soittokunta ja ohjelmasta teatteriryhmä Teatteri Terve Tyttö. Kahvin ja avecin aikana yhdistyksen entinen pitkäaikainen puheenjohtaja, kapteeniluutnantti **Marko Luukkonen** piti juhlapuheen, jossa hän kertoi yhdistyksen historiasta ja muistutti meille juhlisiin osallistuneille veteraanien sekä Suomen itsenäisyyden tärkeydestä. Puheen välissä yliluutnantti evp. **Jari Koivisto** tulkitsi Finlandia-hymnin, mikä sai monen juhlijän silmät kostumaan - hieno ja tunteikas hetki. Päälystöliiton tervehdyksen juhlaan toi liiton puheenjohtaja, kapteeni **Jyrki Lukkarinen**. Turun varuskunnan tervehdyksen juhlaan toi varuskunnan komentaja, kommodori **Patrik Lillqvist**. Laivaston Päälystöyhdistyksen hyvän yhteistyökumppanin Laivaston veteraanit ry:n tervehdyksen toi yhdistyksen puheenjohtaja, sotakamreeri ja kapteeniluutnantti evp. **Seppo Grönroos**. Samalla hän luovutti yhdistykselle Laivaston veteraanien standaa-

rin. Juhlien virallinen osuus päättyi Maamme-lauluun, minkä jälkeen juhlat jatkuivat tanssin merkeissä. Musiikista vastasi Jari Koiviston orkesteri.

Kaikki alkoi Katajanokan merikasarmilta

Vuonna 1922 maaliskuun 22. päivä Helsingin Katajanokan merikasarmilla kokoontui joukko laivaston aliupseereita. Kokouksessa perustettiin Laivaston aliupseeriklubi. Tämä aliupseeriklubi tunnetaan nykyään Laivaston Päälystöyhdistyksenä. Yhdistyksen jäsenmäärä on vuosien saatossa tasaisesti laskenut. Vuoden 2023 alussa yhdistyksessä oli 49 jäsentä. Pienenevän jäsenmäärän tueksi yhdistyksen hallitus on suunnitellut perustaa perinnejäoston, johon pyritään saattamaan yhteen yhdistyksen entisiä jäseniä. Perinnejäoston tehtävänä olisi pitää yhdistyksemme historiaa ja perinteitä elossa.

Luonetjärven Päälystö-yhdistys 100 vuotta

Teksti: Ville Salmenhaara

Kuva: Eila Pihlaja

Luonetjärven Päälystöyhdistys ry. vietti 100-vuotisjuhliansa marraskuun 26. päivä 2022 Tikkakoskella kokouskeskus FALCOssa. Samalla vietettiin jo 1950-luvulta saakka perinteenä ollutta Keppijuhlaa, jossa kunnioitettiin yhdistyksestä eläköityneiden jäsenien sotilasuria ja kepitettiin yhteensä 14 jäsentä eläkepäiville. Tilaisuus oli osallistujamäärältään menestys, sillä juhlijoina oli toistasataa. Soittajat ja heidän puolisonsa olivat perinteisesti pukeutuneet parhaimpiinsa, ja pöytiin tarjoillun illallisen valmistuksesta viinikaatoineen vastasi Leijona Catering. Juhlan alkupuolella esiintyi Ilmavoimien soittokunta kapellimestarinaan yliluutnantti **Mikko Tourunen**. Soittokunnan esitys sisälsi mm. Juhlararssin ja Päälystöliiton kunniamarssin sekä perinteiden mukaisesti kepitettävien ensimmäisten joukko-osastojen kunniamarssit, joiden tahdissa jokainen kepitettävä asteli puolisoineen juhlayleisön eteen. Illan tanssimusiikkiosuudesta vastasi Ilmavoimien Combo solistinaan **Konsta Niskavaara**.

90-vuotiaat evp-jäsenet hauskuttivat 100-vuotisjuhlien yleisöä

Tilaisuudessa Luonetjärven Päälystöyhdistys luovutti standardin Päälystöliitolle kiitoksena pitkästä ja menestyksekkästä

yhteistyöstä edunvalvonnan saralla. Kepitettävistä palkittiin yhdistyksen standardilla pitkäaikaiset hallituksen jäsenet kapteeni **Juha Polojärvi** ja kapteeni **Aki Raunio-niemi**. Päälystöliiton ansiomerkillä palkittiin hallituksen jäsen **Mika Tenhunen**. Lisäksi Keski-Suomen aliupeerien puheenjohtaja **Mika Tiitinen** luovutti yhdistyksen standardin 100-vuotiaalle yhdistykselle. Päälystöliiton puheenjohtaja, kapteeni **Jyrki Lukkarinen** toi tilaisuuteen liiton tervehdysten ja yhdistyksen muistamisen. Juhlapuheen tilaisuudessa piti Luonetjärven Päälystöyhdistyksen kunniajäsen, kapteeni evp. **Hannu Tapanainen**. Puheessaan hän referoi yhdistyksen historian ja kertoi värikkästi kerhon ja yhdistyksen menneistä vuosista. Virallisten puheiden jälkeen vapaata sanaa käyttivät ikinuoret 90-vuotiaat evp-jäsenemme **Lauri Hakala** ja **Esko Malkamäki**, joiden puheista ei huumoria puuttunut. Ilta oli kaikin puolin onnistunut, täynnä iloisia kohtaamisia, hyviä tuisia ihmisiä, aivan kuin ennen vanhaan.

LuoPy:n historia alkoi Viipurista

Luonetjärven perinteet ovat saaneet alkunsa Lento-osasto 2:ssa, kun vuonna 5.9.1922 perustettiin aliupeerikasino Viipurissa. Nimi vaihtui välillä Pommituseskaderin aliupeerikasinoksi ja vuonna 1925

1. Merilentolaiueen aliupeerikasinoksi. Vuonna 1938 siirryttiin Immolaan Lentoasema 6:n aliupeerikerhoksi. Vuonna 1939 oli edessä muutto Lentorykmentti 4:n aliupeerikerhoksi Tikkakoskelle, missä kerho toimi useissa eri rakennuksissa. Vuonna 1964 nimi muuttui Luonetjärven aliupeerikerho ry:ksi, ja 1969 toiminta vakiintui uuteen kerhorakennukseen (nyk. kokouskeskus FALCO). 1976 kerhon nimi vaihtui Luonetjärven Toimiupeerit ry:ksi ja nykyiseen muotoonsa Luonetjärven Päälystöyhdistys ry:ksi 1991. Vuonna 2012 Luonetjärven Päälystöyhdistykselle hankittiin oma lippu, joka naulattiin ja vihittiin käyttöön virallisesti 2012 yhdistyksen 90-vuotisjuhlissa. Varsinainen kerhotoiminta Luonetjärvellä päättyi vuoden 2016 lopussa, koska kerhotiloista olisi jouduttu maksamaan markkinahintaista vuokraa Se-naattikiinteistöille.

Nykyisin kerhon vaihderikas tarina elää enää jäsenistön muistoissa. Luonetjärven Päälystöyhdistys on yli sadalla jäsenellään valtakunnan toiseksi suurin Päälystöliiton jäsenyhdistyksistä. Yhdistys on korkeasta iästään huolimatta aktiivinen ja elinvoimainen, viimeisten opistoupseerien jäädessä eläkkeelle 2030-luvun lopulla.

Evp-miehet takaisin maanpuolustustyöhön

Teksti: Michael Kajander Kuvat: Juha Susi, Noora Hilska ja Ismo Väisänen

Harri Mäntyranta

"Lisätalousarviosta Puolustusvoimille myönnettiin 42,4 miljoonaa euroa määräaikausuuksiin"

Uutisointi lisätalousarviosta Puolustusvoimille viime syksyltä oli vähäistä. Huomautsin kuitenkin Uutissuomalaisen käsittelee aiheetta 4.11.2022 otsikolla Eläkkeelle jääneitä sotilaita palannut töihin poikkeuksellisen paljon. Juttu oli mielenkiintoinen faktoineen.

Uutisessa todettiin sotilaiden eronneen vakituudesta palveluksesta eläköitymisen tai muun syyn takia. Lisätalousarviossa myönnettiin Puolustusvoimien määräaikausuuksiin yhteensä 42,4 miljoonaa euroa vuosille 2022–2023. Sotilaallisen valmiuden tehostaminen toimi perusteena tälle rahasummalle. Suurin osa meistä on varmasti huomannut turvallisuustilanteen kiristymisen, varsinkin Ukrainan sodan vuoksi. Viime vuonna uutisointia Puolustusvoimista leimasivat pitkälti kerta- ja muiden harjoitusten lisääntyne määrä sekä etenkin harjoituksissa mukana olleet kansainväliset kumppanit.

Pääesikunnan mukaan uusista määräaikausuuksista siviilitöistä noin 39 prosenttia päättyi evp-sotilaille, joita ei lain mukaan voida palkata takaisin sotilastehtäviin. Uu-

tissuomalaisen haastattelussa Puolustusvoimien viestintäjohtaja, kommodori Johan Tillander kertoo:

- Valmiuden ja suorituskyvyn kannalta on tärkeää, että voimme hyödyntää myös evp-sotilaita tehtäviin, joissa edellytetään sotilaallista osaamista.

Mitä nämä evp-sotilaat tekevät määräaikausuuksissa tehtävissään? Puolustusvoimien mukaan heitä on palkattu esimerkiksi asiantuntijatehtäviin. Evp-sotilaiden rekrytointia on edesauttanut myös se, että he tuntevat organisaation ja toimintatavat jo valmiiksi. On kuitenkin hyvä muistaa, että nämä työsuhteet ovat määräaikausuuksia. Tällä voidaan vastata lyhytaikaisesti henkilöstöresurssien parantamiseen, mikä sinällään on jo paljon. Siitä esimerkkeinä ovat seuraavat henkilökuvat maa-, meri- ja ilmavoimista. Yhteistä näille kaikille henkilöille, joita haastattelin, on lisätalousarvion myötä syntyneet määräaikausuuksien työsuhteet.

"On mielekästä olla töissä"

Kapteeni evp. **Harri Mäntyranta** toimi Karjalan prikaatin alueupseerina kymmenen vuotta, lähes eläköitymiseen saakka. Viimeisen vuoden hän toimi Karjalan huoltopataljoonan esikunnassa toimistoupseerina, ja siinä ohessa hän pystyi hyvin perehdyttämään työhönsä uuden alueupseerin. Eläkkeellä hän oli noin kolme ja puoli vuotta ennen nykyistä työtehtävää.

Nyt hän toimii määräaikausuuksissa suunnittelijan tehtävässä, joka alkoi elokuussa 2022 ja päättyy joulukuun lopulla tänä vuonna.

- Olen Karjalan prikaatissa alueupseerin kanssa asiantuntijana reservin koulutukseen liittyvissä asioissa. Osallistun perusteiden antamiseen joukkoyksiköiden ja aluetoimistojen reservin koulutuksen suunnittelulle sekä toteuttamiselle. Osallistun myös riittävien resurssien suunnitteluun toimijoille, toteaa Mäntyranta.

Hän osallistuu myös yksittäisten kertausharjoitusten toteuttamiseen. Painopisteenä ovat isompien harjoitusten perustamis- ja purkamisjärjestelyt. Lisäksi hänen vastuulleen kuuluu kertausharjoituksissa reserviläisten hallintoon liittyviä asioita kuten palkat ja päivärahat.

Miten Harri sitten sai tiedon nykyisestä ESJA-luokan tehtävästään? Hän oli vuoden

2022 keväällä kertausharjoituksessa reserviläisenä ja harjoituksessa nykyisestä työstä jo hieman keskusteltiin. Myöhemmin kesällä Karjalan prikaatin koulutuspäällikkö soitti hänelle avautuvasta työtehtävästä. Harri suostui heti.

- Mulla on mahdollisuus auttaa, joten miksi en olisi avuksi? Ei ollut mitään syytä kieltäytyä annetusta mahdollisuudesta. Vaimoni toimii kenttäsairaanhoidtajana Vekaranjärvellä, joten työmatkakin oli helppo toteuttaa, miettii Harri.

Harrin mukaan työkaverit ovat ottaneet hänet hienosti vastaan. Tietenkin asiaan kuuluu tervehdystä kieluuta kuten armeijan ympäristössä voikin olettaa. Työkaverit myös ymmärtävät hyvin sen, että yhdenkin henkilön työpanos voi auttaa työkuorman tasaamisessa.

- Ihmisillä on paljon töitä.

Työkavereiden suhtautuminen on ollut vain positiivista

Kapteeniluutnantti evp. **Ismo Väisänen** toimi Porkkalan rannikkopataljoonan (Rannikkoprikaatin huoltopataljoona) kuljetusupseerina ennen eläkkeelle jäämistä. Työnkuvaan kuului laajalti kuljettajaopetusta ja -koulutusta eri ajoneuvojen ajo-oikeuksiin liittyen.

Ismo Väisänen

- Olin siis ollut jo tovin kyseisten asioiden äärellä, ja ehdottomasti siitä oli suurta etua nykyiseen tehtävääni, toteaa Väisänen.

Tällä hetkellä Väisänen toimii suunnittelijana. Ensimmäisen puoli vuotta häntä on työllistänyt tilojen, materiaalin ja ajoneuvojen järjestäminen kurssieja varten sekä läpivientien suunnittelu. Jatkossa häntä työllistää myös kuljettajaopetus ja yhteistoiminta toimittajan kanssa.

- Minuun otettiin yhteyttä Rannikkoprikaatin henkilöstöalalta ja kysyttiin, olenko kiinnostunut tulemaan takaisin. Kauan en kyllä miettinyt, otanko tarjouksen vastaan! Ensimmäisenä oli tutustuttava tulevien toimittajien valtakunnalliseen kilpailutukseen. Tämän pohjalta valmistelimme palvelukuvauksen ja pääsopimuksen pohjalta teimme paikallisen toimintatapasopimuksen liittyen opetuksen hankinnasta, Väisänen kertoo.

Hyvissä ajoin ennen kuljettajakurssin alkua pitää suunnitella kaikkien kurssien (PV:n C, BECE, D, C1, AUK:n oppilaat sekä henkilökunnan kurssit) läpiviennit ja näiden perusteella viikko-ohjelmat. Perusteet tulevat puolustusvoimien opetussuunnitelmista ja perusyksiköiden koulutuksen läpivienneistä. Lisäksi eri lait ja Puolustusvoimien normit määrittävät reunaehdoja.

Upinniemiessä ollaan uuden sopimuksen takia tilanteessa, jossa kurssit aloitetaan tyhjistä. Suunnitteluun ja toteutukseen kuuluu toiminnassa tarvittavan infran ja kaluston hankkiminen. Suurimpia näistä ovat käsittelykenttä, toimisto- ja sosiaalitalit sekä opetusajoneuvot.

- Jatkossa osallistun myös opettajana ja kouluttajana kurssille. Myös kumppanit ja eri tahot organisaatiossa on pidettävä sel-

villä valmisteluista. Toiminta on olennainen osa Rannikkoprikaatin joukkotuotantoa.

Ismo näkee, että yksi syy nykyiseen määräaikaiseen työsuhteeseen on monipuolinen ja haastava tehtävä. Hän vertaa sitä liikenneopettajan työhön, jota teki eläkkeelle jäämisen jälkeen noin neljä ja puoli vuotta.

- Myös Puolustusvoimat työnantajana vaikutti. Onhan tämä maanpuolustustyötä itseni kohdalla parhaimmillaan. Tutut ympäristöt, ihmiset sekä toimintatapakulttuuri, jatkaa Ismo.

Ismon tehtävä on ESJA-luokan tehtävä. Palkkaus on hänen mukaansa kohtuullinen. Tästä määräaikaisesta työstä tulevaisuudessa syntyvä eläke maksetaan aikaisintaan työeläkeoikeuden täytyessä. Hänen tapauksessaan se on 65 vuotta.

- Suhtautuminen työkavereilta, niin vanhoilta kun uusiltakin, on ollut vain positiivista. He ovat tyytyväisiä, kun olen tullut auttamaan heitä. Tämän saman olen kuullut myös muilta uudelleen palkatuilta, toteaa Ismo lopuksi.

Lomalainen ja hautausmaan kausityöntekijä

Evp-kapteenit **Timo Hintikka** ja **Heikki Paavisto** työskentelevät Tikkakoskella Ilmavoimien esikunnassa. Kumpikaan ei ole päässyt eläkepäiviään juuri viettämään. Timo jatkoi työskentelyä reilun vuoden eläkkeellä oltuaan kausityöntekijänä hautausmaalla ja sen jälkeen työmaamestarina rakennustyömaalla. Heikki ei ollut omasta mielestään eläkkeellä vaan enemmänkin neljän kuukauden lomalla.

Ennen eläkkeelle jäämistään Timo työskenteli Tikkakoskella yksikön varapäällikkönä.

- Viimeisimmässä tehtävässä osallistuin,

muun työn ohessa, varusmiesten Koulutus 2020 - suunnittelun työpajoihin. Työskentely antoi hyvän pohjan nykyiseen tehtävään, Timo kertoo.

Timon nykyiseen työhön kuuluu edelleen asevelvollisten koulutuksen suunnittelu ja osaamisen kehittäminen. Hän on tyytyväinen työtehtäväänsä.

- Rekrytointi oli suorarekrytointia, ja kun minulle tästä tehtävästä soitettiin, ilmoitin olevani kiinnostunut. Tehtävän sisältö vastasi omaa osaamistani ja mielenkiintoani, jatkaa Timo.

Ilmavoimissakin uudet työntekijät on otettu hienosti vastaan.

- Työtoverit ovat suhtautuneet erittäin hienosti töihin paluuseen. Tässä on edesautannut se, että työskentelin Ilmavoimien esikunnassa reilut neljä vuotta, vuosina 2008–2012. Palatessani tosin huomasin, että kapteeneista ja majureista on tullut everstejä ja everstiluutnanteista kenraaleita, toteaa Timo lopuksi.

Heikki vastasi opisto- ja aliupseerien henkilöstöasioiden hoidosta ja ohjaamisesta ennen eläkkeelle siirtymistä. Hänen päätyönään on Ilmavoimien esikunnan rekrytointiprosessin hoitaminen alusta loppuun.

- Lisäksi avustan sektorin johtajaa erilaissa henkilöstöalan tehtävissä ruuhka-ajoina, ja osallistun kunniamerkkien esittämisprosessiin sekä valmistelen ylenesesityksiä, toteaa Heikki.

Heikille työhön palaaminen oli helppoa, koska työkuntoa ja -motivaatiota oli jäljellä. Hänellä ei ollut eläkkeellä mitään päätyötä, jolla päivät täyttäisi.

- Seurasin livenä puolustusministerin ja komentajan tiedotustilaisuutta, jossa he kertoivat, kuinka puolustusvoimien vahvuutta nostetaan evp-henkilöillä vallitsevan tilanteen vuoksi. Kun tiedotustilaisuus oli päättynyt, piippasi kännykkä 15 minuutin päästä tekstiviestin "Haluaako Heikki tulla töihin?". Soitin siitä paikasta ja täällä ollaan, hän kertoo.

Suurin muutos Heikin mukaan on ollut se, että oma nimi ei löydy enää sotaharjoitusten kokoonpanosta.

- Olen nyt rivimiesvitonen, joka tekee, mitä muut käskee, toteaa Heikki lopuksi.

Timo Hintikka ja Heikki Paavisto

Itärajalle 200 kilo

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Rajavartiolaitos

Suomella on oltava itsenäinen ja uskottava kyky ylläpitää rajaturvallisuutta. Turvallisuusympäristön muuttumisen vuoksi Rajavartiolaitos (RVL) arvioi esteaidan rakentamisen osalle itärajaa tarpeelliseksi. Sen myös katsotaan vähentävän Suomen riippuvuutta Venäjän rajavalvonnan tehosta. Mikäli Venäjä vähentäisi rajavalvontaansa, tämä voisi aiheuttaa Suomen päässä lisäpainetta laittoman maahantulon hallintaan. Hallitus päätti viime vuoden lopulla RVL:n ja sisäministeriön esityksestä esteaidan rakentamisesta itärajalle, ja hankkeen pilotointiin myönnettiin kuuden miljoonan euron rahoitus. Asiasta syntyi parlamentaarinen yksimielisyys. Helmikuun lopulla käynnistyneellä ja kesään mennessä valmistuvalla pilotoinnilla testataan hankkeen johtamiseen ja toimeenpanoon valittujen

ratkaisujen toimivuutta sekä varsinaisen esteaidan rakentamista. Työt maastossa alkoivat puuston poistolla ja etenevät siten, että maaliskuussa käynnistetään tien rakentaminen ja aidan pystyttäminen sekä näiden jälkeen teknisen valvontajärjestelmän rakentaminen. Rajavartiolaitoksen suunnitelmien mukaan esteaidan lopullinen pituus tulisi olemaan noin 200 kilometriä (noin 15 prosenttia koko itärajan pituudesta), ja sen rakentaminen kestäisi 3–4 vuotta riippuen rahoituksesta ja hankinnan sujuvuudesta. Hankkeen kokonaiskustannukset on arvioitu noin 380 miljoonaksi euroksi.

Esteaita pilotoidaan Pelkolassa ja Immolassa

Kevään aikana rakennetaan noin kolmen kilometrin mittainen esteaita Imatran Pel-

kolaan rajanylityspaikan molemmin puolin. Sen lisäksi Immolan varuskunnan alueelle rakennetaan noin 300 metriä esteaitaa osaksi Raja- ja merivartiokoulun koulutusympäristöä, ja sitä hyödynnetään myös valvontatekniikan testialueena. Kustannusarvio on kuusi miljoonaa euroa.

- Pilotoinnissa testaamme aita-rajanylityspaikan molemmin puolin. Lisäksi käynnistämme toteutussuunnitelmien laatimisen aidan rakentamisesta tärkeimmille kohdealueille, jotka käytännössä ovat itärajan rajanylityspaikat lähialueineen sekä muutamat muut uhanalaisimmat suunnat, kertoo RVL:n esikunnan teknillisen osaston päällikkö, prikaatikenraali **Jari Tolppanen** RVL:n tiedotteessa.

Aidan rakentaminen toteuttamissuunnitelmassa tärkeimmiksi määritellyille kohdealueille tapahtuu vuosina 2023–2025. Myö-

metriä esteaitaa

hemmin eli vuosina 2024–2026 esteaita on tarkoitus rakentaa niille alueille, joissa rajan yli tai läheisyydessä kulkee muita kulkureittejä. Hallituksen tämän vuoden talousarvioesityksen täydennyksessä rahoitusta myönnettiin 139 miljoonaa euroa. Tämä mahdollistaa esteaidan rakentamisen noin 70 kilometrille. Tästä Kaakkois-Suomeen on suunnitteilla 55 kilometriä, Pohjois-Karjalaan seitsemän kilometriä sekä Kainuuseen ja Lappiin molempiin viisi kilometriä.

- Esteaita on kokonaisuus, joka muodostuu aidasta, sen viereisestä tiestä ja teknisestä valvonnasta. Aita tulee olemaan kolme metriä korkea, ja sen välitön läpäiseminen, ylittäminen ja alittaminen on estetty. Aidalla on paljastava, hidastava, ohjaava sekä estävä vaikutus. Esteaita ei ole ratkaisu mihinkään, vaan on osa Rajavartiolaitoksen muuta rajojen valvontaa, sanoo hankepääl-

likkö **Ismo Kurki** RVL:n esikunnan teknilliseltä osastolta.

Maanomistajille maksetaan kertakorvaus

Tärkeimmille kohdealueille asennetaan valaistus ja kaiuttimet. Teknisen valvonnan mahdollistamiseksi ja puiden kaatumisvahinkojen minimoimiseksi aidan viereen raivataan 10-metrinen aukko. Rajanylityspaikkojen lisäksi maastorajalla aitaan on suunniteltu portteja niin rajapartioiden kuin eläinten liikkumisen mahdollistamiseksi. Aidasta on teetetty ympäristöselvitys, ja tavoitteena on aiheuttaa luonnolle niin vähän haittaa kuin mahdollista. RVL maksaa maanomistajille rakentamisen päätyttyä kertakorvauksen esteaidan rakentamisesta maankäytölle aiheutuneesta pysyvästä vahingosta ja haitasta. Maanomistajia tul-

laan kuulemaan ennen korvauspäätöksen tekemistä.

- Itärajan esteaita tuottaa valmistuttuaan merkittävää lisäarvoa rajojen valvontaan ja on tilanteiden hallinnan ja operatiivisen toiminnan tehokkuuden kannalta erittäin tärkeä. Ihmisten liikkumisen paljastamalla sekä liikettä estämällä, hidastamalla ja ohjaamalla aita antaa rajavartioston partioille lisää reagointiaikaa ja mahdollistaa häiriötilanteiden hallinnan. Aidan viereen rakennettavan tien avulla pystymme vaikuttamaan nykyistä nopeammin kohdealueelle, toteaa Kaakkois-Suomen rajavartioston komentaja, eversti **Vesa Blomqvist**.

Lähde: RVL:n verkkosivut ja tiedotteet

Miksi Suomi osallistui Afganistanin operaatioihin?

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Pekka Saunamäen kotiarkisto

Ulkopoliittinen instituutti (UPI) julkaisi joulukuussa tutkimusraportin ”Suomi Afganistanissa 2001–2021: Vakauttamisesta ulko- ja turvallisuuspoliittisten suhteiden vaalimiseen”. Tutkimusta varaten mm. haastateltiin 64:ää Afganistanin interventiossa tai sen parissa työskennellyttä henkilöä. Lisäksi järjestettiin työpajoja, joiden kautta tavoitettiin 44 Suomessa asuvaa afganistanilaistaustaista. Suomi osallistui Afganistanin kansainvälisiin vakauttamis- ja jälleenrakennustoimiin yhtäjaksoisesti lähes 20 vuoden ajan, yhteensä noin 2 500 sotilaan ja 140 siviilikriisinhallinnan asiantuntijan voimin. Vuosien aikana Afganistaniin kohdennettiin noin 398 miljoonaa euroa kehitysyhteistyörahoitusta ja humanitaarista apua. Vuosien 2001–2002 vaihteessa tehtiin päätös Suomen osallistumisesta. Tuolloin Afganistanissa elettiin epävarmaa, mutta toiveikasta aikaa. Suomi lähetti mo-

nikansalliseen ISAF-operaatioon siviili- ja sotilasyhteistyötä tekevän Cimic-osaston tukemaan vakauttamis- ja jälleenrakennustoimintaa, alkoi kanavoida kehitysyhteistyörahoja erityisesti YK:n ja Maailmanpankin ohjelmien kautta ja kohdensi pian myös suuren osan siviilikriisinhallintavarojaan EU:n Eupol-poliisioperaatioon.

Tutkimushavaintojen mukaan Suomen toimintaa motivoivat monet, osittain epäselvät ja ajoittain keskenään ristiriitaiset tavoitteet. Selontekojen ja muiden julkisten asiakirjojen mukaan Suomen toiminnan päämääränä oli ennen kaikkea Afganistanin vakauttaminen ja tukeminen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden vahvistamiseksi. Julkilausutuissa tavoitteissa korostuvat vastuunkanto osana YK-johdosta kansainvälistä yhteisöä ja Suomen toiminta hyvän hallinnon ja oikeusvaltion kehittämiseksi sekä erityisesti naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien edistämiseksi. Toisaalta tutkimusanalyysin mukaan ensi-

sijaisemmin osallistumista ohjasivat tahto ylläpitää ja vahvistaa ulko- ja turvallisuuspoliittisia suhteita Yhdysvaltoihin sekä pyrkimys syventää Nato-yhteistyötä. Eräs haastateltavista totesikin seuraavasti: ”Mun mielestä meidän Afganistan-osallistuminen osoitti tukea USAlle ja Natolle. Oltiin 20 vuotta erittäin poliittisesti epäsuosittu operaatiossa mukana, ja tänä keväänä se on vaikuttanut siihen, miten Suomen Nato-hakemus menee läpi. Yhdysvallat sanoi 9/11 jälkeen: olette joko meidän kansa tai meitä vastaan.”

Koko tutkimusraportti on luettavissa UPI:n sivuilta osoitteessa www.fiia.fi

Lähde: Suomi Afganistanissa 2001–2021: Vakauttamisesta ulko- ja turvallisuuspoliittisten suhteiden vaalimiseen

Suomi jatkaa Ukrainalle annettavaa koulutustukea

Teksti: Marko Jalkanen

Suomi lähetti viime elokuussa noin 20 kouluttajaa Ison-Britannian johtamaan koulutusoperaatioon, jossa annetaan peruskoulutusta ukrainalaisille alokkaille. Alun perin koulutustuen oli tarkoitus jatkua viime syksyn ajan, mutta tasavallan presidentti päätti, että Puolustusvoimat jatkaa osallistumisestaan koulutustuen antamiseen Ukrainan asevoimille Isossa-Britanniassa vuoden 2023 loppuun asti. Kouluttajien määrä säilyy kutakuinkin ennallaan.

Maavoimat vastaa operaatioon osallistumisen toimeenpanosta ja rekrytoinneista. Maavoimien esikunta onkin antanut alajohdotoimille sotilashenkilöstön kohdennusvelvoitteita ja laatinut tukipyynnöjä muihin tulosyksiköihin. Rekrytoitavalla sotilashenkilöstöllä toivotaan olevan kokemusta kriisinhallintatehtävistä, mutta tätä ei pidetä

edellytyksenä. Koulutuskieli on englantia, joten henkilöllä on oltava riittävä englannin kielen osaaminen. Koulutusaiheet ovat lähinnä Suomessa varusmiehille koulutettavia peruskoulutuskauden asioita.

Kouluttajien palvelussuhteen ehtojen osalta operaatio on ollut hyvin poikkeava. Vastavaa menettelyä ei ole aiemmin noudatettu. Operaatioon sovelletaan kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvää lainsäädäntöä eli ns. Kaava-lakia, mutta palvelussuhteen ehdot määräytyvät kutakuinkin voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten mukaisesti kuten kotimaan tehtävissä. Kuukausipalkka määräytyy kotimaan tehtävästä ja operaatioaika on ulkomaan virkatkaa, jolta työtunneiksi merkitään tosiasiallisesti työhön käytetty aika. Työntäjä on kuitenkin poikkeuksellisesti määrittänyt ns. minimitakuupalkan,

joka vähintäänkin henkilöstölle maksetaan, mikäli kuukausipalkka yhdessä työaikakorvausten kanssa ei ylitä. Lisäksi mikäli operaatioaikainen tehtävä osoittautuu tätä vaativammaksi, maksetaan erotus operaation päätyttyä. Henkilöstöön sovelletaan tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annettua lakia. Puolustusministeriö, Pääesikunta ja ammattisotilaita edustavat henkilöstöjärjestöt ovat sopineet tarkastelevansa vielä tämän kevään aikana, kuinka nämä vuonna 2017 kansainvälisen avun antamista koskevat palvelussuhteen ehdot sopivat tämänkaltaiseen ulkomailla toteutettavaan operaatioon. Pohdittava on, tuleeko kentältä saatujen kokemusten perusteella nykyisiä ehtoja kehittää tai muuttaa johonkin suuntaan.

Suomi mukana uudessa EU:n kriisinhallinnan avustusoperaatiossa

Teksti: Marko Jalkanen

Suomi on menossa mukaan Ukrainan tukemiseksi käynnistetyn EU:n sotilaallisen kriisinhallinnan avustusoperaation toimintaan. Operaatioon osallistuu 24 jäsenmaata ja Suomi näiden mukana noin 50 sotilaalla. Valtioneuvoston laatiman mietinnön mukaan osallistuminen pitää sisällään koulutus- ja neuvonantotehtävät Puolassa sekä tähän liittyvät esikunta-, hallinto- ja tukitehtävät EU-jäsenmaiden alueella.

Suomen koulutus- ja neuvonantotoiminta on tarkoitus aloittaa keväällä 2023 Ukrainan asevoimille annettavalla koulutusmoduulilla, jossa Suomi kouluttaa erikseen valituista ukrainalaisista sotilaista koostu-

van, noin 30-henkisen joukon. Suomen on lisäksi tarkoitus antaa Puolassa Ukrainan asevoimille lääkintä- ja asejärjestelmäkoulutusta. Lääkintäkoulutus on suunniteltu toimeenpantavaksi kesällä 2023, ja asejärjestelmäkoulutus vuosina 2023 ja 2024. Suomi keskittyy kouluttamaan ensisijaisesti kouluttajia.

Palvelussuhteen ehdot ja muut operaatioita koskevat tarkemmat yksityiskohdat tarkentuvat lähiaikoina, kun niitä käsitellään neuvottelu- ja osallistumisjärjestelmän mukaisesti puolustusministeriön kriisinhallinnan yhteistoimintaryhmässä, johon myös Päälystöliitto kuuluu.

Kuva: Jaakko Väänänen,
Foto & Fone

Mari Keturi JUKOn toiminnan- johtajaksi

JUKO on nimennyt Mari Keturin toiminnanjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävässään maaliskuun alusta.

Koulutukseltaan Keturi on oikeustieteen kandidaatti. Ennen siirtymistään JUKOon hän on työskennellyt laajasti neuvottelijana ja asiantuntijatehtävissä Julkisten ja hyvinvointialojen liitossa JHL:ssä. Viimeisimpänä hän on toiminut neuvottelujohtajana.

– Varsinaiseen neuvottelutoimintaan olen osallistunut useissa eri työehtosopimuspyödyissä, ja JUKOn toiminnanjohtajan tehtävä on työmarkkinakentällä todellinen näköalapaikka, Keturi mainitsee JUKOn tiedotteessa.

JUKOn toiminnanjohtajan tehtävä avautui edellisen tehtävänhoitajan **Maria Löfgrenin** tultua valituksi Akavan puheenjohtajaksi.

Eläkkeelle- siirtymisikä notkahti ennakoidusti

Vuonna 2022 suomalaiset siirtyivät työeläkkeelle pari kuukautta edellisvuotta aikaisemmin. Keskimäärin eläkkeelle jäätin 62,2-vuotiaana. Notkahdus johtui vanhuuseläkkeelle siirtyneiden suuresta määrästä. Merkittävä osasy vanhuuseläkkeelle siirtyneiden suureen määrään oli loppuvuoden eläkeryntäys poikkeuksellisen indeksikehityksen houkuttelemana. Vuonna 2022 työeläkkeelle siirtyi 71 500 henkilöä. Määrä oli 10 000 henkilöä suurempi kuin edellisenä vuonna. Valtaosa lisäyksestä tuli varsinaiselle vanhuuseläkkeelle siirtyneistä, joita oli 54 000 henkilöä.

Viimeiset hopeakepit

Teksti ja kuva: Olli Mustaniemi

Niinisaloon Päällistöyhdistyksen perinteen kepitystilaisuus pidettiin kolmen vuoden tauon jälkeen reilun 50 henkilön voimin Ikaalisten kylpylässä (nyk. Ikaalinen Spa & Resort) 16.12.2022. Samalla vietettiin yhdistyksen pikkujoulua **Paula Vesan** musiikin tahdittamana.

Vuosikymmeniä jatkunut perinne on tullut

Selvitä nopeasti oman työhyvin- vointisi tilanne

Pänniikö töissä? Imaiseeko työ mukaansa niin, ettei malta lopettaa? Työterveyslaitoksen käynnistämään Työelämän mielenterveysohjelmaan liittyvällä testillä kartoitat oman työhyvinvointisi tilanteen ja saat neuvoja oman tilanteen ylläpitoon ja parantamiseen. Testin tulos näkyy vain vastaajalle itselleen.

Testi kestää noin viisi minuuttia ja pitää sisällään 26 monivalintakysymystä liittyen työssä koettuihin tuntemuksiin ja toimintamalleihin. Testin lopussa saat oman hyvinvointiprofiilin ja tutkittuun tietoon perustuvan personoidun palautteen.

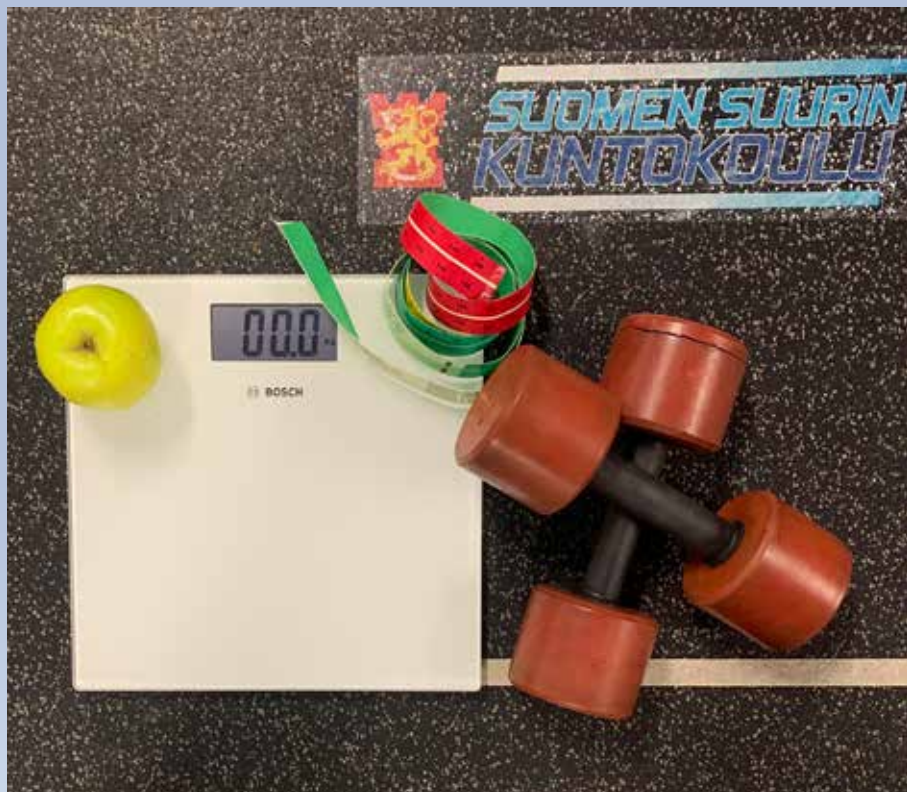
Testi löytyy osoitteesta: <https://hyvatyo.ttl.fi/mielityo/tyokalut/miten-voit-tyohyvinvointitesti>

kuitenkin tiensä päähän, koska nyt jaettiin viimeiset varastossa olleet hopeapäiset kepit, ja tulevaisuudessa reserviin siirtyviä muistetaan lahjakortilla.

Niinisaloon Päällistöyhdistyksessä on nykyisin 56 jäsentä, joista 31 on virassa olevia opistoupseereita. Sääntömuutoksen jälkeen yhdistyksen aktiivijäseniksi on liittynyt myös kolme alipseeria sekä 22 jo reserviin siirtynyttä evp-opistoupseeria ja heitä toimii nykyisin myös yhdistyksen hallinnossa.

Vasemmalta lukien: Kari ja Minna Nenonen, Raine Lauhanen, Tarja ja Pentti Puhto, Johanna ja Heikki Lehtinen, Sari ja Tapio Vähätalo. Kuvasta puuttuu Urpo Perna.

Kuva: Toni Rinta

Painonhallinta

Moni keski-ikäinen todennäköisesti kamppailee painonhallinnan kanssa ja painon pudottamisesta on tullut haastavaa. Olisi hyvä myös kysyä itseltään, miksi haluan laihtua? Selkeä ja itselle sopiva tavoite tuo motivaatiota. Tavoite voi olla halu parantaa elämänlaatua, saada lisää energiaa, halu voida paremmin tai vaikka halu jaksaa juosta määrätty matka. Selkeä kilomääräinen tavoite voi jollekin olla parempi. Elämä on ainutkertainen, joten itsestään kannattaa pitää huolta. Tämän ymmärtämisen tulisi herättää sisäinen tahtotila muuttaa elämäntavat terveellisimmiksi. Siihen, miten tavoitteeseen päästään, vaikuttaa moni asia: elämäntilanne, ajatukset, ympäristö, motivaatio, liikunta, suunnitelmallisuus, toimintatavat, oikea ruokavalio ja henkinen hyvinvointi. Kyseessä on laajempi kokonaisuus. Mielestäni tärkein näistä on motivaatio - halu saavuttaa jotakin, tahtotila. Motivaatiolla pystyy usein selättämään laiskuuden ja hetkelliset mieliteot. Vaikeinta on varmaankin muuttaa motivoivia konkreettisiksi teoiksi.

Ruokavalio

Painonpudotuksessa yksi asia on päivän selvää: sinun tulee syödä vähemmän kuin kulutat, jotta saat luotua ruokavalioksi

kalorivajeen. Terveellisen painonpudotuksen suositeltu kalorivaje on tavallisesti 500 kcal, mikä laihtuttaa lähtötilanteesta riippuen noin 500 g viikossa. Jo pienellä laihtumisella voit saavuttaa merkittäviä terveyshyötyjä. Elämänlaatu paranee: jaksat enemmän, nuket paremmin ja riski sairastua erilaisiin sairauksiin pienenee. Pitkän aikavälin painonhallinta on terveydelle kaikkein tärkeintä. Isossa osassa ovat arkipäivän elämäntavat kuten arkiaktiivisuus, syömistavat sekä toki myös tietoisuuden lisääminen. Pikadieetit kannattaa unohtaa, sillä pysyvän painonhallinnan kannalta ne voivat olla hyvinkin haitallisia.

Ruokavalion on selkeästi muututtava, muut tuloksista on turha haaveilla. Et tarvitse tiukkaa dieettiä. Ei ole tarvetta laskea kaloreita vaan syödä kevyemmin ja kiinnittää huomiota annoskokoon. Karsi minimiin kaikki herkut: hampurilaiset, pitsat, sipsit, keksit, karkit ja muut energiapitoiset ruuat. Ole kuitenkin itsellesi armollinen ja salli herkkupala silloin tällöin, mutta muista kohtuus. Alkoholia tulisi käyttää kohtuudella. Lisäksi pitää kiinnittää huomiota siihen, miten syö. Ateriarytmin pitää olla säännöllinen, eikä aterioiden väli saa olla liian pitkä. Monelle sopiva väli on 3–5 tuntia - syö siis usein, mutta sopivasti. Kaupassa käy-

dessä kannattaa tutustua hedelmä- ja vihannesosastoon, jonka tuotteita kannattaa syödä jokaisella aterialla.

Palautuminen ja liikunta

Palautumisesta huolehtiminen on lähes yhtä tärkeää kuin oikea ruokavalio ellei jopa tärkeämpää. Stressi ja jatkuva väsymys haittaavat painonhallintaa. Huolehdi siis siitä, että nuket tarpeeksi. Huonot yöunet saattavat kostautua iltasyömisestä ihan eri tavalla kuin olit ajatellut, myös tunesyöminen lisääntyy. Priorisoi oma jaksamisesi. Pelkällä liikunnalla et tule saavuttamaan pysyviä muutoksia. Tärkeää kuitenkin on, että pysyt aktiivisena. Tässä kohtaa arki- eli hyötyliikunta usein toistuvana lisää päivittäistä kokonaisenergiankulutusta, joka on tärkeää painonhallinnassa. Käy lähikaupassa kävellen, siivoa, käytä portaita hissin sijaan, aja nurmikko työntävällä leikkurilla, tee lumityöt kolalla, käytä töissä sähköpöytää, kulje työmatka pyörällä tai kävellen mahdollisuuksien mukaan. Arkiliikunnalla tarkoitetaan kaikkea liikkumista varsinaisen liikunnan harrastamisen lisäksi. Suurempi merkitys kunto- liikunnalla on siinä vaiheessa, kun paino alkaa pudota. Kestävyyssuorituksen harrastaminen tässä vaiheessa tukee painonpudotusta. Unohtaa ei saa myöskään lihasvoimaharjoittelua, ettei kilojen mukana katoa myös lihakset.

Prosessi on hidas, mutta se kannattaa. Kun muutoksista tulee pysyviä tapoja, niin painonhallinta onnistuu. Takapakkia tulee varmasti jossakin vaiheessa. Aina parempi vaihtoehto on terveelliset elämäntavat osana elämää kuin muutaman kuukauden kuntosuoritus silloin tällöin. Tärkeintä ei aina ole se, mitä vaaka näyttää. Tärkeintä on se, että olet tyytyväinen itseesi ja siihen, mitä peilistä näkyy. Mäki kotka **Matti Nykästä** lainaten: "Huominen on aina tulevaisuutta."

Liikunnallista kevättä lukijoille!

"Reippaus ei maksa mitään!"

Toni Rinta
Urheilujohtaja
Päällystöliitto ry
toni.rinta@paallystoliitto.fi
0299 456 126

Tervetuloa evp-jäsenmatkalle Tarttoon 14. - 16.5.

Tekstit: Markku Virtanen

Matka toteutetaan Tilausliikenne V-H Tuovisen turistikbussilla ja asiantuntevalla opastuksella.

Su 14.5. Matkapäivä - linja-auto lähtee Nokialta ja laivaan mennään Katajannokalta klo 18.

Ma 15.5. Siirrymme varhain aamulla buffet-aamiaiselle maihin Tallinnaan ja sen jälkeen kohti Tarttoa. Päivän aikana käymme Pajun taistelun muistomerkillä ja Valkan kirkolla. Ajo Zeltsiin, Bejaan ja lopulta Tarttoon, missä majoittuminen Dorpat-hotelliin. Illallinen on hotellilla.

Ti 16.5. Aamiaisen jälkeen opastettu kiertoajelu kaupungilla ja käynti KGB-museolla. Laiva lähtee klo 17 ja saavumme Helsinkiin klo 19. Laivalla on buffet-ruokailu ruokajuo- mineen.

Ryhmämatka ei sisällä peruutusturvaa, joka oikeuttaisi maksunpalautukseen esim. sairaustapauksissa. Lähtijällä tulee olla mukana voimassa oleva passi tai poliisiviranomaisen myöntämä virallinen henkilökortti.

Matkan hinta on 375 euroa/henkilö/2-hengen huoneissa, 1-hh lisämaksu 60 euroa. Ilmoittautumiset Pertille, pertti.heikkila@pp1.inet.fi tai 040 702 3933 maaliskuun 30. päivään mennessä ja samalla maksu yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Ilmoittautumisesta pitää selvittää nimi, syntymäaika, toivomus hytti/huonekaverista ja ruoka-allergiat sekä se, mistä liittyy seurueeseen mukaan.

Katso tarkemmin nettisivuilta kohdasta ajankohtaista.

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen kesäpäivät Lappeenrannassa 19. - 20.8

Perinteisiä kesäpäiviä vietetään tänä vuonna sinisen Saimaan rannalla Lappeenrannassa 19.-20.8. Lappeenrantaan voi saapua jo perjantaina 18.8. Kesäpäiville voi osallistua avoimen kera. Lauantaina aloitetaan lounaalla, jonka jälkeen lähdemme risteilemään Saimaalle. Lauantai-iltana nautimme yhteisen päivällisen.

Majoittuminen tapahtuu Scandic hotelli Patriassa aivan Lappeenrannan sataman tuntumassa. Sunnuntaina on mahdollisuus kurssitapaamisiin ennen paluumatkoja.

Kustannukset tapahtumasta:

Perjantaista sunnuntaihin 230 euroa /2-hengen huoneessa (majoittuminen 1 hh 315 euroa).

Lauantaista sunnuntaihin 170 euroa /2-hengen huoneessa (majoittuminen 1 hh 210 euroa).

Jos osallistut vain lauantain tilaisuuksiin (lounas, risteily ja iltajuhla), hinta on 110 euroa.

Jos osallistut vain päivälliselle, hinta on 60 euroa.

Ilmoittautumiset Martti Långille (martti.lang@gmail.com tai 050 339 8841) ja maksu yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19 heinäkuun 15. päivään mennessä. Muista mainita myös mahdolliset ruoka-ainerajoitteet.

Tervetuloa

PO I 41- kurssilaiset

Tänä vuonna tuli meidän valmistumisestamme kuluneeksi 40 vuotta. Olemme **Tiaisen Arin** ja **Långin Martin** kanssa keskustelleet, että voisimme kokoontua Lappeenrantaan Päällystöliiton Evp-yhdistyksen järjestämien kesäpäivien yhteydessä 19.-20.8. Jos kokoontuminen kiinnostaa, niin ilmoittaudu kesäpäiville yllä olevan kutsun mukaan. Laita ilmoittautumiseen myös maininta kurssistasi.

Nähdään Lappeenrannassa

Markku Virtanen

Peruskurssi 32:n 50-vuotis- juhlat 24.-26.5. Lappeenran- nassa

Kokoonnumme viettämään juhlallisuksia ko. ajankohtana ja toivomme osallistujamäärän kohoavan hyvin korkeaksi. Mukaan mahtuu ja valmistelut vaativat aikansa, joten ehdit vielä ilmoittautua juhlaan. Annan ohjelmavaroituksen ottaessanne yhteyttä alla olevaan osoitteeseen.

Tervetuloa

Yhteydenotto Ismo Putkoseen

Puhelin 0400 198 756

Sähköposti ismo.putkonen@netti.fi

Reppuri ja reissumies

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Marko Alahäivälän kotiarkisto

Ilmavoimien esikunnassa palveleva sidosryhmäturvallisuuden tarkastaja, kapteeni **Marko Alahäivälä** palkittiin Puolustusvoimien vuoden 2022 turvallisuuden tekijä -kiertopalkinnolla. Lähes 15 vuoden kokemuksella hän vastaa päätoimisesti Ilmavoimien sidosryhmien turvallisuuden tarkastelusta, turvallisuussopimusten laadinnasta sekä Ilmavoimien suorituskyyntiin liittyvien hankkeiden tukemisesta turvallisuusasioissa. Pääosa työajasta menee turvallisuussopimusten valmisteluun liittyvissä tarkastuksissa ja itse sopimusvalmisteluissa yritysten kanssa. Sopimusvalmistelutyöhön kuuluu olennaisena osana yhteydenpito hankkeiden omistajiin ja yli-päättään hankesuunnitteluun sekä hankkeiden tekniisiin ja kaupallisiin asianhoitajiin. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja muut turvallisuusympäristössämme tapahtuneet muutokset näkyvät myös Alahäivän arkityössä.

- On se näkynyt monellakin tapaa. Toki aiemminkin on ollut tiettyjä turvallisuustapahtumia ja ilmiöitä, joita on seurattu turvallisuutta uhkaavina nousevina trendeinä, mutta kyllä tietyt asiat ovat nostaneet päättään Ukrainan tapahtumien mainingeissa. Esim. tietoverkoissa tapahtuvat poikkeamat sekä henkilötiedustelun ja tietojen kalastelun tapaukset ovat nousseet, vaikka uskon, että ne olisivat nousussa muutoinkin maailman digitalisoituessa. Olemme mielestäni muutoinkin uuden normaalin edessä näissä asioissa. Onneksi havaintojeni mukaan myös ihmisten valppaus on lisääntynyt ja kynns ilmoittaa epäilyistä on laskenut, joten me saamme nykyisin paljon havaintoja tapahtumista, Alahäivälä kertoo.

Turvallisuutta koko sotilasura

Kapteeni Alahäivälän sotilasura on kulkenut alusta alkaen erilaisissa turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä.

- Alku meni sotilaspoliisitehtävissä vartiostojen ja varusmiesten kouluttamisen parissa. Seuraava steppi edusti sitten hallinnollisen turvallisuuden työtehtäviä, turvallisuussuunnittelua ja turvatekniikan rakentamisen aikakautta mm. turvallisuusupseerin ja -päällikön tehtävissä.
- Opistoupseerikoulutuksen lisäksi hän on hyödyntänyt Puolustusvoimien kattavaa tur-

vallisuuden koulutustarjontaa ja suorittanut mm. Puolustusvoimien turvallisuusauditoijan tutkinnon.

- Siviiliopinnoista mielestäni parhaiten nykyistä työtäni palveleva kokonaisuus oli Aalto-yliopistossa järjestettävä 2,5-vuotinen Turvallisuusjohdon koulutusohjelma.

Reppuri, jolla on liikkuva työ

Sidosryhmäturvallisuuden tarkastajan työ itsessään on aika liikkuvaa toimistotyötä, sillä tarkastukset kohdistuvat yritysten toimiloihin, henkilöstöön, tietojärjestelmiin ja ennen kaikkea yrityksen toimintaan, jota tarkastellaan yrityksen omasta dokumentaatiosta sekä haastattelemalla henkilöstöä yrityksissä. Tarkastukset kohdistuvat lähes koko yrityksen johtamiseen liittyvään dokumentaatioon, joka käsittelee yrityksen johtamista, henkilöstöhallintoa, laadunhallintaa, turvallisuutta, tietoturvallisuutta sekä poikkeamien- ja jatkuvuudenhallintaa.

- Usein tarkastettavaksi tulee aloituskouksen jälkeen muistitikullinen tavaraa, jota tutkiessa meneekin sitten hetki, että pääsee ylipäättään kärrylle siitä, kuinka yritys toimii ja miten siellä asioiden on ajateltu sujuvan. Seuraavaksi onkin haastatteluiden, lisäkysymysten ja tarkemman tarkastelun paikka, minkä jälkeen usein yritykselle tulee hieman lisävaatimuksia turval-

lisuudelle, sillä aika harva yritys on rakentanut toimintaansa pelkästään viranomaisen vaatimuksista. Työ on siis samalla konsultointia, neuvottelua ja turvallisuusasioiden ohjaamista yritykselle sen kypsyystason ja siellä tehtävien töiden mukaisesti.

- Vaikka virkapaikkani on Ilmavoimien esikunta, työ on aika lailla puolustusvoimallista. Me pyrimme laatimaan mm. turvallisuussopimukset siten, että ne palvelevat koko Puolustusvoimien tarpeita. Yrityksen puolesta sopimuksen kirjoittaa yleensä toimitusjohtaja tai vastaava nimenkirjoitusosikeuden omaava henkilö. Työni liittyy paljon yhteistyötä myös muiden turvallisuusviranomaisten ja alalla toimivien yritysten kanssa.

Haapajärvellä asuvan Alahäivälän virkapaikka on Tikkakoskella eli hän on ns. reppuri. Työmatkareissaamisen ohella hän joutuu liikkumaan työssään ympäri Suomea.

- Nykyisin en enää vuosiin ole laskenut matkapäiviä tai kilometrejä. Matkustaminen ja jatkuva matkustusvalmius kuuluvat olennaisesti työhöni, koska työkaverit ovat pitkin maata yrityksissä. Jos jotain määrää pitäisi heittää, niin sanoisin, että päiviä ja kilometrejä kertynee keskiverto kaupparatsun kanssa samaa luokkaa.

Kuva: Kimmo Kupias

Varaa, virkisty ja nauti!

Haku lomakaudelle 1.9. – 31.12. päättyy 31.5.